

JAARVERSLAG

2025

ARUBA
FAIR TRADE
AUTHORITY

Grant Thornton

Inhoudsopgave jaarverslag 2025

Voorwoord bestuur	03
1 Inleiding	05
2 Over de AFTA	07
2.1 Vanaf geboorte tot nu	08
2.2 De AFTA als Zelfstandig Bestuursorgaan	09
2.3 De AFTA en internationale contacten	11
2.4 Nieuwe medewerkers	12
3 Toezicht	15
3.1 Meldingen	16
3.2 Makelaars	16
3.3 Betaalkaarttarieven commerciële banken	17
3.4 Exclusieve distributieovereenkomsten	19
3.5 Containervervoer	22
3.6 Concentraties	22
3.7 Advies	23
3.8 Richtsnoeren boetes	23
4 Consumentenbescherming	24
4.1 De nieuwe wet	25
4.2 Kennisopbouw	25
4.3 Het ConsuLoket	26
4.4 Vernieuwde AFTA website	26
5 Rechtzaken	27
6 Voorlichting	30
6.1 Informatiesessies	31
6.2 AFTA in de media	33
6.3 Overleg	35
7 Bedrijfsvoering	36
7.1 Formatie	37
7.2 Cursussen	38
7.3 Facilitair	38
8 Financiële verantwoording	39
8.1 Jaarrekening	40

Voorwoord

Hiermee presenteert de raad van bestuur van de Aruba Fair Trade Authority (AFTA) haar jaarverslag over 2025. We blikken terug op een productief tweede jaar, waarin we onderzoeken naar drie (3) markten (makelaars, distributieovereenkomsten van voedingsmiddelen en betaalkaarttarieven) hebben afgerond. Onder andere de minister belast met Economische Zaken heeft van ons advies ontvangen over conceptwetgeving voor de bankensector. Er is hard gewerkt aan de opbouw van consumentenbescherming binnen de AFTA en daarnaast hebben we voorlichting gegeven aan verschillende organisaties en burgers.

De AFTA is in 2025 doorgegroeid van alleen een mededingingsautoriteit (autoriteit die toezicht houdt op concurrentie wetgeving) naar een concurrentie- en consumentenautoriteit. We hebben ons voorbereid om de nieuwe taak van bescherming van groepen consumenten op ons te nemen. In juni heeft het parlement de 'Landsverordening bestuursrechtelijke handhaving collectieve consumentenbescherming' unaniem aangenomen. De inwerkingtreding van de Landsverordening krijgt in 2026 zijn beslag. Concurrentietoezicht en consumentenbescherming passen goed bij elkaar. Ze zijn allebei gericht op het waarborgen van een eerlijke markt, waar zowel consumenten als bedrijven baat bij hebben. Ze vullen elkaar aan. Concurrentietoezicht ziet op het beschermen van effectieve concurrentie op Aruba en verbiedt concurrentiebeperkende afspraken tussen ondernemingen en misbruik van marktmacht. Bij een goed werkend concurrentietoezicht hoort ook de mogelijkheid om fusies en overnames te verbieden als daardoor de concurrentie wordt beperkt. Op dit moment ontbreekt deze derde poot van concurrentietoezicht nog.

Aanvullend op het concurrentietoezicht voorkomt consumentenbescherming dat bedrijven misbruik maken van de zwakkere positie van consumenten door bijvoorbeeld een verbod op het misleiden van consumenten en andere oneerlijke praktijken. Bedrijven moeten consumenten eerlijke en volledige informatie geven om een afgewogen aankoopbeslissing te kunnen maken. Concurrentietoezicht en consumentenbescherming dragen eraan bij dat consumenten gebruik kunnen maken van de voordelen van een open markteconomie. Beide hebben tot doel dat prijzen scherp blijven, kwaliteit omhooggaat, service beter wordt en dat innovatie toeneemt.

De raad van bestuur wil dat de AFTA midden in de samenleving staat. Daarmee bedoelen we dat gegeven onze beperkte middelen, onze prioriteiten zoveel mogelijk aansluiten bij de directe behoeften van de inwoners van Aruba. We gebruiken onder andere de meldingen van bedrijven en consumenten die bij ons worden gedaan om keuzes te maken in ons toezicht. We zoeken verder verschillende manieren om onze activiteiten kenbaar te maken aan mensen en bedrijven op Aruba. In juli heeft de AFTA haar eerste 6- maandsrapportage gepubliceerd. Daarin hebben we openheid gegeven over de status en planning van de verschillende onderzoeken die we toen onderhanden hadden. Zo kunnen burgers en de overheid volgen waarmee we bezig zijn. We gebruiken ook sociale media om bekendheid te geven aan onze activiteiten.

In 2025 hebben we geen boetes opgelegd voor overtreding van de regels waarop we toezicht houden. We hebben ons gericht op het doen van marktonderzoeken om in kaart te brengen waar de knelpunten zitten in de Arubaans economie en op het geven van voorlichting. Dat wil niet zeggen dat we terughoudend blijven met het opleggen van sancties. We hebben in oktober de richtsnoeren voor de toepassing van de bevoegdheden tot het opleggen van een boete, een last onder dwangsom of een bindende aanwijzing gepubliceerd op onze website. Daarmee zorgen we voor transparantie en voorspelbaarheid. Ondernemingen kunnen erop rekenen dat wij dit beleid zullen toepassen in geval er sprake is van een overtreding.

Transparantie is voor de AFTA van essentieel belang om vertrouwen, legitimiteit en onafhankelijkheid te waarborgen. Dit jaarverslag geeft inzicht in onze besluitvorming, resultaten en de manier waarop we de financiële middelen hebben besteed. Dit maakt het mogelijk dat iedereen ons functioneren kan beoordelen. Het afgelopen jaar hebben we financieel afgesloten met een resultaat van -14745 Afl. Dat zegt veel over hoe strak we hebben gestuurd op de besteding van de beperkte financiële middelen. De jaarrekening bevat een goedkeurende verklaring van Grant Thornton. Wij zien transparantie niet alleen als een wettelijke en maatschappelijke verplichting, maar ook als een belangrijke randvoorwaarde voor geloofwaardig en degelijk bestuur.

Roly Sint Jago, voorzitter

Martijn Snoep, lid

Matthijs Visser, buitengewoon lid

Inleiding

1

Inleiding

2025 was ons tweede operationele jaar. In de loop van onze eerste twee jaar hebben we een identiteit ontwikkeld waar we trots op zijn. We zijn nog jong, groeiende en lerende, maar we weten wie we zijn en hoe we ons willen profileren. We zijn ambitieus, relevant en we leren terwijl we doen. Terwijl we doen, maken we het verschil. We doen ervaring op en maken daarbij gebruik van de ervaring van anderen. De markten die het meest relevant zijn voor Aruba, krijgen onze aandacht. We geven prioriteit aan de issues die het meest nijpend zijn voor de Arubaanse burger en de lokale bedrijven. De bevindingen uit eigen onderzoek en signalen van burgers en bedrijven in 2024 zijn bepalend geweest voor onze agenda van 2025. Het in 2024 afgeronde onderzoek naar voedingsmiddelen heeft geleid tot vervolgonderzoek in 2025 naar exclusieve distributieovereenkomsten en naar containervervoer. En het resultaat van het onderzoek naar betaalkaarttarieven in 2025 heeft geleid tot een vervolgaanbeveling in 2026.

Gelukkig stonden we er niet alleen voor. We hebben weer steun gehad van verschillende instanties en specialisten. De relatie die we hebben opgebouwd met de Autoriteit Consument en Markt in Nederland en met de Fair Trade Authority Curaçao is waardevol. We hebben de nodige inspanningen gedaan om ons verder te specialiseren in mededingingsrecht en consumentenrecht. Tegelijkertijd hebben we veel geleerd over de lokale markten waarnaar we onderzoek hebben gedaan. Daardoor begrijpen we ondertussen hoe betaalkaarttarieven zijn opgebouwd en welke issues daarbij aan de orde zijn. We hebben een verdergaand begrip opgedaan van distributieovereenkomsten en van containervervoer naar Aruba. Daarnaast hebben we onderzocht welke courtages makelaars hanteren.

Het is ons opgevallen hoe verschillend bedrijven hebben gereageerd op onze verzoeken. Het is voorgekomen dat bedrijven in eerste instantie hebben geweigerd om bepaalde vertrouwelijke informatie te verstrekken terwijl zij hier wel toe verplicht zijn. Wij denken dat de Mededingingsverordening nog onvoldoende

bekend is bij sommige bedrijven, ondanks onze voorlichtingsinspanningen. In de toekomst willen we anders omgaan met informatieverzoeken. De bedrijven die door ons benaderd worden voor het verstrekken van informatie, zullen meer achtergrondinformatie ontvangen als toelichting op het informatieverzoek maar ook duidelijker worden gewezen op hun verplichting de gevraagde informatie te verstrekken. Bij het uitblijven van de gevraagde informatie zal AFTA scherper reageren dan we tot nu toe hebben gedaan.

We zijn enorm gemotiveerd om markten op Aruba goed te laten werken. Wij zijn bereid te vechten voor de Arubaanse burger, zodat onze markten eerlijk zijn voor bedrijven en consumenten. Maar wat is eerlijk? En wie bepaalt wat eerlijk is? De wetgever bepaalt welke spelregels gelden voor concurrentie tussen bedrijven en welke rechten de Arubaanse consument heeft en we kunnen de wetgever daarover gevraagd en ongevraagd adviseren. De AFTA onderzoekt in hoeverre de wet wordt nageleefd. In geval er sprake is van een overtreding van de wet, kan de AFTA dat niet alleen vaststellen, maar ook beslissen wat de bijbehorende sanctie is. Als betrokkenen het daar niet mee eens zijn, kunnen ze de beslissing van de AFTA voorleggen aan de rechter. Die heeft het laatste woord. De combinatie van de bevoegdheid om zowel te onderzoeken als te sanctioneren, legt druk op ons om integriteit, transparantie en onafhankelijkheid hoog in het vaandel te houden. Voor ons zijn dit geen containerbegrippen, maar waarden die we toepassen in ons dagelijks werk.

Ernesto Kross, directeur

Over de AFFTA

2

Over de AFTA

Vanaf de geboorte tot nu

De geboorte van de AFTA was een langdurig proces. Meerdere formele besluiten hebben ervoor gezorgd dat de AFTA vandaag is wat het is: een concurrentie- en consumentenautoriteit. De instelling (of oprichting) van de AFTA is geregeld in de Mededingingsverordening. Dat is de wet waarin de regels voor concurrentie zijn bepaald. Het eerste officiële teken van (toekomstig) leven was de start van het wetgevingsproces van de Mededingingsverordening. Het ontwerp van de Mededingingsverordening werd op 8 mei 2013 ingediend bij de Raad van Advies. Pas op 3 juli 2020, met de afkondiging in het Landscourant, was het wetgevingsproces van de Mededingingsverordening volledig doorlopen. De inwerkingtreding is vervolgens in fases verlopen. Met het Landsbesluit van 12 november 2020 is een implementatieproject mogelijk gemaakt om de oprichting van de AFTA te realiseren. Dit Landsbesluit regelt een gedeeltelijke inwerkingtreding (alleen artikel 7.2) van de Mededingingsverordening per 1 december 2020. Met ingang van 1 mei 2023

zijn de artikelen 4.1 tot en met 4.7 van de Mededingingsverordening in werking getreden, waarmee het benoemen van de raad van bestuur mogelijk werd gemaakt. Daarmee was de oprichting van de AFTA een feit. Met ingang van 1 oktober 2023 werden de twee leden van de raad van bestuur van de AFTA benoemd: Roly Sint Jago als voorzitter en Martijn Snoep als lid. De benoeming van Matthijs Visser als buitengewoon lid van de raad van bestuur ging twee maanden later in, op 1 december 2023. Per 1 januari 2024 zijn de overige artikelen van de Mededingingsverordening in werking getreden. Op die datum zijn de eerste vijf (5) medewerkers van het bureau en de directeur in dienst getreden bij de AFTA.

Vanaf begin 2024 ging het behoorlijk vlot. Tien (10) maanden later, op 3 oktober 2024, werd een ontwerp-Landsverordening bestuursrechtelijke handhaving collectieve consumentenbescherming ingediend bij de Raad van Advies. Op 27 november werd het advies vastgesteld en op 26 juni 2025 werd de wet aangenomen door de Staten. Op 15 maart 2026, Wereldconsumentendag, zal deze wet gedeeltelijk in werking treden.

Datum	Landsbesluit	Landsverordening	Mijlpaal
8 mei 2013	n.v.t.	Ontwerp Mededingingsverordening naar Raad van Advies	Start wetgevingsproces mededinging
3 juli 2020	AB 2020 no. 103	Mededingingsverordening	Afkondiging
1 december 2020	12 november 2020 no. 1 - AB 2020 no. 173	Inwerkingtreding artikel 7,2 Mededingingsverordening	Basis voor bemensing implementatieproject
1 mei 2023	AB 2023 no. 16	Inwerkingtreding artikel 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7 en 4.15 Mededingingsverordening	Instelling van de AFTA
1 oktober 2023	21 september 2023 no. 32.	Operationalisering artikel 4.2 Mededingingsverordening	Benoeming Roly Sint Jago als lid en voorzitter van de raad van bestuur. Benoeming Martijn Snoep als lid van de raad van bestuur
1 december 2023	16 november 2023 no. 2	Operationalisering artikel 4.2 Mededingingsverordening	Benoeming Matthijs Visser als buitengewoon lid van de raad van bestuur
1 januari 2024	AB 2023 no. 51	Inwerkingtreding artikel 1.1 tot met 3.2, 4.8 tot en met 4.13, en 4.16 tot en met 7.1 Mededingingsverordening	Inwerkingtredingsbesluit van de rest van de mededingingsverordening en indiensttreding van de eerste medewerkers.
3 oktober 2024	n.v.t.	Ontwerp Landsverordening bestuursrechtelijk handhaving collectieve consumentenbescherming naar Raad van Advies	Start wetgevingsproces consumentenbescherming
26 juni 2025	n.v.t.	Landsverordening bestuursrechtelijk handhaving collectieve consumentenbescherming	Unaniem aangenomen door de Staten van Aruba
15 maart 2026	27 februari 2026 no. 30.	Inwerkingtreding Landsverordening bestuursrechtelijk handhaving collectieve consumentenbescherming met uitzondering van artikel 3.1	Start formele bevoegdheden consumentenbescherming

De AFTA als zelfstandig bestuursorgaan

Een Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO) is een organisatie die openbaar bestuur uitoefent, maar op afstand staat van de regering. De volgende aspecten zijn kenmerkend voor een ZBO:

- Het voert overheidstaken uit (zoals toezicht, handhaving, controles).
- Het valt niet onder hiërarchische ministeriële aansturing.
- De minister blijft politiek verantwoordelijk voor het functioneren van de organisatie, maar mag niet ingrijpen in de prioritering, individuele besluiten of adviezen.
- Het wordt meestal ingesteld om onafhankelijkheid, deskundigheid of objectiviteit te waarborgen.

De ZBO constructie van de AFTA draagt bij aan financiële stabiliteit, onafhankelijkheid en professionaliteit.

Financiële stabiliteit

De AFTA heeft een financiële discipline opgebouwd, met strak toezicht op uitgaven en controle op de begroting. De financiële processen zijn zodanig ingericht dat beslissingen controleerbaar en navolgbaar zijn. Dankzij de wettelijke afbakening van de taken van de AFTA kan de besteding van middelen beperkt blijven tot hetgeen nodig is voor het uitvoeren van de wettelijke taken. De voorspelbaarheid van de financiële stromen van AFTA is groot. Inhoudelijke aansturing of bijsturing vanuit de politiek is niet mogelijk. De minister moet voldoende middelen ter beschikking stellen om effectief toezicht te kunnen houden. Politieke wisselingen hebben geen invloed op de financiële koers van AFTA, waardoor langetermijnplanning mogelijk is. In een kleine economie als de Arubaanse eilandeconomie kunnen begrotingsschommelingen aanleiding geven tot bezuinigingen op de begroting van directies en diensten. De ZBO status geeft meer vertrouwen in de continuïteit van de middelen die nodig zijn voor vervulling van de wettelijke taken. Zolang de AFTA gericht blijft werken aan vervulling van haar wettelijke taken kunnen bedrijven en consumenten erop rekenen dat AFTA over de middelen blijft beschikken om voort te bestaan.

Onafhankelijkheid

Een kernreden waarom AFTA een ZBO is, is om afstand te creëren tussen politiek en toezicht. Een directe relatie met of inmenging van de politiek schaadt de betrouwbaarheid en de geloofwaardigheid van de besluiten van de AFTA. AFTA moet onafhankelijk, zonder politieke druk, onderzoek kunnen doen naar markten in elke sector. Ook als het een bedrijf van de overheid betreft of als er sprake is van een politiek gevoelige situatie. Dit is belangrijk voor de rechtszekerheid van betrokkenen bij een onderzoek. Met de huidige afstand tot de politiek kan de AFTA besluiten nemen op basis van wetgeving, expertise en feiten. Dat de besluiten van AFTA professioneel en onpartijdig zijn kan niet in twijfel worden getrokken.

Professionaliteit

De AFTA is volledig gericht op haar kerntaak markttoezicht. Mededinging en consumentenbescherming zijn voornamelijk de aandachtsgebieden waarover kennis verder wordt opgebouwd en waarmee ervaring wordt opgedaan. De inzet van de AFTA wordt steeds efficiënter en de effectiviteit neemt toe. Medewerkers verdiepen hun kennis en trainen hun vaardigheden, dankzij deze focus. Er heerst geen ambtelijke sfeer en er is weinig ruimte voor bureaucratie. Vanwege de beperkte omvang van de AFTA is er nauwelijks sprake van gelaagdheid, waardoor besluitvorming niet onnodig traag verloopt. Er zijn korte lijnen tussen medewerkers, directie en bestuur. Als ZBO is het voor de AFTA makkelijk om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en om marktontwikkelingen te monitoren en waar nodig te beïnvloeden. Dit helpt bij het streven naar hogere kwaliteit van dienstverlening en toezicht.

De AFTA en internationale contacten

De AFTA heeft relaties opgebouwd met instanties buiten Aruba.

ACM

De Autoriteit Consument & Markt (ACM) is sinds het implementatieproject ten behoeve van de start van de AFTA betrokken geweest middels het leveren van een ervaringsdeskundige kwartiermaker. Daarnaast heeft Martijn Snoep een dubbelrol als bestuurslid van de AFTA en bestuursvoorzitter van de ACM. Sinds 18 juli 2024 is er een formele samenwerkingsovereenkomst tussen de ACM en de AFTA. Daarin is onder andere overeengekomen dat de ACM en de AFTA elkaar versterken, door snelle en zorgvuldige uitwisseling van advies en kennis. Ter uitvoering van deze overeenkomst heeft de ACM een contactpersoon benoemd die belast is met het beleggen van de vragen vanuit AFTA bij de desbetreffende specialisten van de ACM. Regelmatig worden sessies georganiseerd om kennis over te dragen of informatie te delen. Meestal betreft dat onderwerpen waarbij de AFTA zoekt naar inzichten van een specialist gerelateerd aan een onderzoek in uitvoering. Het kan ook gaan over een onderzoek dat door de ACM is afgerond, waarin interesse is vanuit AFTA. Vanuit de ACM is ook in 2025 veel input geleverd aan de AFTA.

FTAC

De Fair Trade Authority Curaçao (FTAC) is de mededingingsautoriteit van Curaçao die in 2017 werd opgericht. Voorafgaand aan de oprichting van de AFTA was er al een relatie tussen de FTAC en de AFTA. De twee AFTA-medewerkers die betrokken waren bij het implementatieproject ter oprichting van de AFTA hebben in 2022 stage gelopen bij de FTAC. Dezelfde ervaringsdeskundige van de ACM die kwartiermaker was van de FTAC werd in 2021 kwartiermaker van de AFTA. Vlak na de oprichting van de AFTA heeft de FTAC de basistraining mededingingsrecht verzorgd voor de AFTA. Op 13 maart 2024 hebben de FTAC en de AFTA een samenwerkingsprotocol ondertekend. Na indiensttreding van nieuwe medewerkers heeft de FTAC bijstand verleend door onder andere de basistraining mededingingsrecht te geven. De nieuwe medewerkers die begin 2025 in dienst

traden bij de AFTA hebben in februari ook de basistraining mededingingsrecht gekregen van de FTAC. In april hebben de twee autoriteiten gezamenlijk een training gesprekstechnieken, interviews en verhoren van advocatenkantoor Lindenbaum gevolgd. Er is regelmatig contact tussen de directeurs van de FTAC en de AFTA. De besturen van beide autoriteiten hebben in 2025 twee keer overleg met elkaar gevoerd.

ICPEN

Het International Consumer Protection and Enforcement Network (ICPEN) is een wereldwijd netwerk van overheidsinstanties die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van consumentenbeschermingswetgeving. Het helpt toezichthouders uit verschillende landen samen te werken bij het bestrijden van fraude, oplichting en oneerlijke handelspraktijken, vooral wanneer deze activiteiten grensoverschrijdend zijn. ICPEN bestaat voornamelijk omdat consumentenfraude en misleidende praktijken vaak internationaal plaatsvinden, meestal online.

De AFTA heeft deelgenomen aan de ICPEN High Level Meeting & Conference in Santo Domingo (Dominicaanse Republiek) van 30 september tot en met 3 oktober. Ten tijde van de conferentie was de AFTA nog geen lid van de ICPEN, waardoor deelname als gast werd geregeld op introductie van de Autoriteit Consument & Markt van Nederland. De AFTA werd daar gepresenteerd als aankomend lid. Tijdens de conferentie zijn ervaringen en best practices uitgewisseld met toezichthouders en beleidsmakers uit de hele wereld. Onder andere de volgende onderwerpen werden behandeld: digitale economie, grensoverschrijdende e-commerce, de bescherming van consumenten in kwetsbare posities, groene claims, duurzaamheidscommunicatie, internationale samenwerking en informatie-uitwisseling tussen autoriteiten.

ICN

De International Competition Network (ICN) is een wereldwijd netwerk van mededingingsautoriteiten. Het netwerk bevordert samenwerking en kennisuitwisseling tussen landen om effectieve handhaving van het mededingingsrecht te verbeteren. Door samen te werken via de ICN kunnen autoriteiten: sneller informatie uitwisselen, vergelijkbare regels en procedures ontwikkelen en effectiever optreden tegen grensoverschrijdende mededingingsproblemen. De AFTA heeft deelgenomen aan de jaarlijkse internationale conferentie van de ICN in Edinburgh van 7 tot en met 9 mei. Tijdens deze conferentie heeft de AFTA een break out sessie 'Island and small economies' voorgezeten. Deze sessie richtte zich op de bijzondere uitdagingen waarmee eilanden en kleine economieën worden geconfronteerd bij toezicht en handhaving van mededingingsregels. De onderwerpen die werden behandeld waren onder andere: hoge import- en transportkosten, exclusieve contracten, parallelimport en verticale integratie. Daarnaast werd besproken hoe marktonderzoeken en andere instrumenten kunnen worden ingezet om de concurrentie in eilandstaten en kleine economieën te verbeteren. De AFTA draagt bij aan structurele contacten tussen deze groep van landen.

CARICOM

De Caribbean Community (CARICOM) is een regionale organisatie van Caribische landen die samenwerken op economisch, politiek en sociaal gebied. Het doel is om economische integratie, handel en ontwikkeling in het Caribisch gebied te bevorderen. De AFTA was uitgenodigd om een bijdrage te leveren aan de eerste regionale consultatie over het mededingingsbeleid ter bevordering van de implementatie van de mededingingsregels onder Hoofdstuk Acht van het Herziene Verdrag van Chaguaramas. Op 7 november heeft de AFTA als panellid haar ervaring ingebracht tijdens de agendapunten over de implementatie van mededingingsbeleid in de Caribische gemeenschap.

ISLE

ISLE ("eiland" in historisch Frans) is een non-profit onderzoeksinstituut dat tot doel heeft bij te dragen aan een mededingingsbeleid dat optimaal is voor de ontwikkeling van eiland-economieën. ISLE zet zich in voor het bevorderen van een diepgaand begrip van het mededingingsrecht en de mededingingseconomie, afgestemd op de unieke uitdagingen waarmee kleine markten en eiland-economieën worden geconfronteerd. Daarnaast initieert en faciliteert ISLE internationale samenwerking tussen verschillende organisaties om bij te dragen aan de ontwikkeling van effectief en duurzaam mededingingsbeleid dat eerlijke en concurrerende markten bevordert en problemen rond de kosten van levensonderhoud aanpakt, ten voordele van consumenten. In juni is de AFTA lid geworden van ISLE.

Nieuwe medewerkers

Drie nieuwe medewerkers zijn ingestroomd bij de AFTA in het afgelopen jaar. Charlene Wever, Lorraine Tromp en Valerie Wanga stellen zichzelf voor.

Charlène Wever

Mijn naam is Charlène Giselle Wever. Ik ben geboren in Nederland, maar opgegroeid op Aruba. Hoewel ik mijn opleiding en een groot deel van mijn loopbaan in Nederland heb doorgebracht, liggen mijn roots en mijn hart op Aruba.

In Rotterdam heb ik de Hoger Laboratorium Opleiding (HLO) gevolgd, richting Medische Biologie met een specialisatie in Histologie. Na mijn studie heb ik ruim elf jaar gewerkt in de farmaceutische sector in Nederland, voornamelijk bij bedrijven in Leiden. Mijn laatste zes jaar was ik werkzaam bij Janssen Vaccines, waar ik als teamleider verantwoordelijk was voor zowel inhoudelijke als organisatorische processen.

In 2019, vlak voor de COVID-pandemie, besloot ik terug te keren naar Aruba. Na mijn terugkeer heb ik enkele jaren gewerkt bij het laboratorium van het HOH. Omdat ik merkte dat ik mij breder en strategischer wilde ontwikkelen, ben ik gestart met de Master in Business Administration (MBA) aan de Universiteit van Aruba. Rond diezelfde periode kreeg ik de kans om aan de slag te gaan bij een pensioenfonds op Aruba, waar ik in een projectmanagementfunctie waardevolle ervaring heb opgedaan en mijn interesse in organisatievraagstukken verder kon verdiepen. De MBA heb ik vervolgens in twee jaar afgerond en ik ben Magna Cum Laude afgestudeerd.

Hoewel projectmanagement mij veel heeft gebracht, merkte ik dat mijn interesse vooral lag bij inhoudelijke vraagstukken met maatschappelijke impact. De kennismaking met de AFTA en het vooruitzicht van consumentenbescherming als nieuw toezichtdomein sloten daar perfect op aan. Inmiddels werk ik ruim een jaar bij de AFTA als onderzoeker.

Mijn functie is veelzijdig en afwisselend. In het afgelopen jaar heb ik gewerkt aan de implementatie van consumentenbescherming binnen de AFTA. Dit omvatte onder meer het organiseren van een groot publiek evenement, het verdiepen in wetgeving voor zowel mededingingsrecht en consumentenrecht, het ondersteunen van mededingingsonderzoeken, het afhandelen van meldingen en het opzetten en vullen van het ConsuLoket (het informatieloket voor de consument) en de nieuwe AFTA-website. Het werken bij de AFTA ervaar ik als inhoudelijk uitdagend en betekenisvol. De werksfeer is prettig en collegiaal. Ik werk samen met gemotiveerde en ambitieuze collega's. Gezamenlijk bouwen we aan de missie van de AFTA. Deze combinatie van professionaliteit, betrokkenheid en maatschappelijke relevantie maakt de AFTA voor mij een fijne en inspirerende werkplek. In mijn vrije tijd doe ik aan kitesurfen, ga ik graag naar het strand en sport ik regelmatig. Ik houd van reizen, lezen, films en series kijken.

Lorraine Tromp

Ik ben Lorraine Tromp, een algemeen econoom, werkzaam als senior onderzoeker bij de AFTA. Mijn academische vorming heeft plaatsgevonden aan de Universiteit van Tilburg, waar ik mijn Bachelor of Science in Economics and Business Economics, en mijn Master of Science in Economics and Finance of Aging heb behaald.

Na mijn studie heb ik ervaring opgedaan bij het Centrum Raming, Onderzoek en Statistiek van de Sociale Verzekeringsbank in Amstelveen, en de divisie Strategie, Beleid en Internationale Zaken van de Autoriteit Financiële Markten in Amsterdam. Na acht jaar in Nederland te hebben gewoond, ben ik teruggekeerd naar Aruba, en ben ik tien jaar werkzaam geweest bij de Centrale Bank van Aruba, binnen de afdelingen Statistiek en Research.

Mijn achtergrond in algemene economie heeft mij een brede kennis van het economisch domein gegeven. Waar ik de afgelopen jaren vooral vanuit een macro-economisch perspectief heb gewerkt, richt ik mij tegenwoordig grotendeels op het micro-economisch perspectief. Persoonlijk gaat mijn voorkeur uit naar gedragseconomie. Ik vind het bijzonder interessant om te onderzoeken hoe economische agenten door psychologische factoren afwijken van rationeel handelen, zoals we van ze verwachten vanuit traditionele economische theorie.

Mijn vrije tijd besteed ik het liefst aan mijn familie en vrienden. Ik ben mama van twee dochters, met wie ik graag knutsel, wetenschappelijke experimenten uitvoer, naar sterren en planeten kijk, en ook in de keuken experimenteer met koken en bakken.

Als algemeen econoom op een klein eiland zijn de mogelijkheden om vanuit mijn achtergrond werkzaam te zijn beperkt. Toen de vacature bij de AFTA beschikbaar kwam, viel dit samen met het moment dat ik tien jaar ervaring had opgedaan bij de Centrale Bank van Aruba en toe was aan meer uitdaging, groei en ontwikkeling. De keuze was gemaakt, en de rest is geschiedenis...

Werken als senior onderzoeker bij de AFTA bevalt mij goed. Ik houd me dagelijks bezig met mijn passie voor onderzoek, statistieken en data-analyse. Het geeft mij voldoening om mijn kennis en kunde in te zetten voor het aanpakken van vraagstukken die van belang zijn voor de Arubaanse samenleving. De sfeer bij de AFTA ervaar ik als zeer prettig. Het geeft mij energie om samen te werken binnen een team van bekwame, ambitieuze professionals. Samen zorgen we voor een fijne werkomgeving waarin we elkaar versterken en gezamenlijk de doelstellingen van de AFTA behalen.

Valerie Wanga

Mijn naam is Valerie Wanga en ik werk sinds 1 september 2025 als senior onderzoeker bij de AFTA. Na het behalen van mijn master Notarieel Recht aan de Universiteit Leiden, heb ik elf jaar als kandidaat-notaris en waarnemend notaris in het notariaat in Nederland gewerkt, waar ik een sterk juridisch fundament opbouwde en cliënten begeleidde in belangrijke levensmomenten. In 2009 verhuisde ik met mijn partner terug naar Aruba en maakte ik de overstap naar de publieke sector. Ik heb zestien jaar als senior beleidsjurist bij de Directie Wetgeving en Juridische Zaken gewerkt, waar ik leerde schakelen binnen een dynamische politiek-bestuurlijke omgeving met diverse stakeholders. De veelzijdigheid en maatschappelijke betekenis van het werk hebben mij altijd sterk gemotiveerd.

Na jaren in de beleidswereld was ik toe aan een nieuwe uitdaging. Ik wilde mijn juridische achtergrond op een andere manier inzetten en bijdragen aan een onderwerp dat mij nauw aan het hart ligt: consumentenrecht. Hoewel de Arubaanse consumentenwetgeving al lange tijd van kracht is, wordt deze in de praktijk nog beperkt toegepast. Hierdoor worden consumenten onvoldoende beschermd en zijn zij vaak niet bewust van hun rechten, terwijl ook bedrijven niet altijd vertrouwd zijn met de geldende regels. De overstap naar de AFTA voelde daarom als een logische en betekenisvolle stap. Binnen de rol van toezichthouder is er ruimte om daadwerkelijk impact te hebben en bij te dragen aan goed functionerende consumentenmarkten, waarin zowel consumenten als bedrijven beter worden geïnformeerd en ondersteund.

Het toezicht werk is nieuw voor mij, maar de afwisseling en complexiteit spreken mij enorm aan. Vanuit mijn juridische achtergrond kijk ik scherp naar de vraagstukken die wij behandelen. Momenteel bereiden wij de start van AFTA als consumentenautoriteit voor. Vanaf mijn eerste werkdag kon ik inhoudelijk bijdragen en ik heb veel geleerd in korte tijd. De werkzaamheden zijn veelzijdig en omvatten naast onderzoek, juridische analyses en toezicht, ook bijvoorbeeld publieksvoorlichting, het ontwikkelen van webcontent, overleg met stakeholders, bijdragen aan mediacampagnes, het organiseren van workshops en het juridisch ondersteunen van andere onderzoekers.

De AFTA ervaar ik als een inspirerende en fijne werkplek. Ik ben warm ontvangen in een klein, gedreven team waar collega's altijd bereid zijn mee te denken en samen te werken. De sfeer is collegiaal en energiek: we werken hard, maar er is ook ruimte voor flexibiliteit, groei en veel lachen. De combinatie van maatschappelijke relevantie, dynamiek en een hecht team zorgt ervoor dat ik elke dag met plezier leer en met voldoening bijdraag aan de verdere ontwikkeling van AFTA als consumentenautoriteit.

In mijn vrije tijd lees en reis ik graag, wandel ik in de natuur en zet ik mij vrijwillig in voor de Stichting Koningin Wilhelmina Kankerfonds Aruba.

025

▲

Toezicht

3

Toezicht

Meldingen

In totaal heeft AFTA 47 meldingen ontvangen in 2025.

De meldingen kunnen worden onderverdeeld in vijf categorieën:

- Consumenten met een klacht over het uitblijven van terugbetaling – 15
- Consumenten met een klacht over dienstverlening – 9
- Bedrijven met een klacht over oneerlijke concurrentie – 14
- Vragen van bedrijven en consumenten aan AFTA – 8
- Formeel verzoek aan AFTA – 1

Makelaars

Als vervolg op een interventie in de makelaarsmarkt in 2024 heeft de AFTA in 2025 onderzoek gedaan bij makelaars op Aruba. Het doel van het onderzoek was om te achterhalen of makelaars op een eerlijke manier commissietarieven toepassen. Vóór februari 2024 hanteerde de Association of Aruban Realtors (AAR) verboden prijsafspraken. Na een gesprek met de AFTA heeft de AAR de richtlijnen met verboden prijsafspraken echter ingetrokken. In november 2025 heeft de AFTA de resultaten van het onderzoek onder de makelaars bekendgemaakt. Het onderzoek bestond uit een enquête en meerdere interviews met marktpartijen. Met dit onderzoek wilde AFTA nagaan of makelaarskantoren nieuwe afspraken hadden gemaakt of hun gedrag onderling hadden afgestemd. Uit de resultaten is gebleken dat bijna de helft van de deelnemende makelaarskantoren het oude standaardtarief (5%) is blijven hanteren, ondanks de intrekking van AAR's richtlijnen. Omdat ongeveer 40% van de benaderde makelaarskantoren op de enquête heeft gereageerd, kan niet worden uitgesloten dat dit gedrag in de praktijk vaker voorkomt dan uit de resultaten is gebleken.

Daarnaast is gebleken dat 74% van de deelnemende makelaarskantoren een vaste commissieverdeling van 50/50 hanteert. Wanneer veel makelaarskantoren dezelfde verdeling toepassen, kan dit wijzen op verboden afspraken of afstemming. Volgens de concurrentieregels moeten makelaarskantoren hun commissietarieven en de verdeling daarvan zelfstandig bepalen en mogen zij hierover geen afspraken met elkaar maken of dit onderling afstemmen.

Met dit onderzoek concludeert de AFTA dat de oude standaardtarieven en vaste commissieverdelingen nog vaak voorkomen. Daarmee is niet gezegd dat de makelaars de regels overtreden maar er is wel reden voor zorg. AFTA zal de ontwikkelingen in de markt daarom blijven volgen en waar nodig handhavend optreden tegen overtredingen.

Betaalkaarttarieven commerciële banken

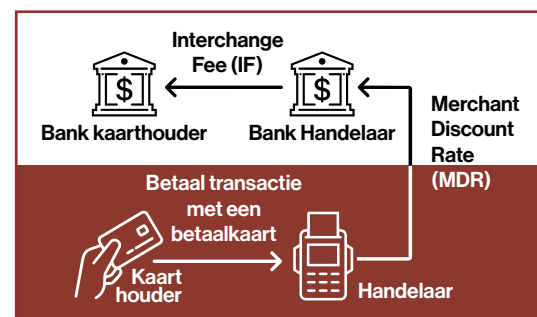
Naar aanleiding van signalen uit de markt heeft de AFTA een onderzoek gedaan naar de tarieven voor betaalkaarttransacties op Aruba. Het gaat hierbij om tarieven die banken op Aruba in rekening brengen aan winkeliers, restaurants en andere verkooppunten (hierna: handelaren) wanneer klanten met een debit- of creditcard betalen. Deze tarieven worden in rekening gebracht voor de afhandeling van betalingen met een debit- of creditcard. Uit het onderzoek van de AFTA blijkt dat deze tarieven van banken op Aruba hoger zijn dan in andere landen (bijvoorbeeld de landen van de Europese Unie, de Verenigde Staten en Nieuw-Zeeland).

De belangrijkste kostencomponent voor de afhandeling van een betaling met een debit- of creditcard voor de banken zijn door Mastercard en Visa vastgestelde tarieven voor het uitvoeren en afwickelen van de transactie tussen de bank van de kaarthouder en de bank van de handelaar. Voor Arubaanse banken is dit tarief hoger dan wat in andere landen gebruikelijk is. Omdat het tarief dat banken op Aruba moeten betalen aan banken van kaarthouders hoog is, zijn de tarieven die de Arubaanse banken in rekening brengen aan handelaren voor betalingen met debit- en creditcards ook hoog. De door Mastercard en Visa vastgestelde tarieven voor transacties op Aruba zijn op dit moment niet wettelijk gereguleerd, terwijl deze in veel andere landen, zoals de landen van de Europese Unie, aan een maximum zijn gebonden dat lager ligt dan de tarieven die de banken van kaarthouders in rekening brengen bij banken van handelaren op Aruba. De AFTA doet daarom een aantal aanbevelingen die zullen bijdragen aan verlaging van deze tarieven en daarmee aan een verlaging van de tarieven die de banken op Aruba in rekening brengen aan handelaren. De belangrijkste aanbeveling is dat Aruba, net als veel andere landen (inclusief de landen van de Europese Unie), overgaat tot het opleggen van een wettelijk maximum voor de tarieven tussen de bank van de kaarthouder en de bank van de handelaar.

Achtergrondinformatie

Betalen met een betaalkaart is heel gebruikelijk op Aruba. De Arubaanse commerciële banken geven verschillende types betaalkaarten uit en handelaren accepteren verschillende wereldwijde betaalkaartmerken. Wanneer een Arubaanse of buitenlandse consument een betaalkaart gebruikt om te betalen voor goederen of diensten, ontvangt de Arubaanse handelaar die de goederen of diensten levert niet het totale bedrag dat de consument betaalt. Een deel van het bedrag dat door de consument wordt betaald wordt door de bank van de handelaar (acquirer) ingehouden als "Merchant Discount Rate" (MDR). Dit is het tarief dat de bank van de handelaar in rekening brengt voor zijn dienstverlening bij de afwikkeling van de betaling. Het grootste deel van de MDR bestaat echter uit het tarief dat door de betaalkaartmaatschappijen wordt vastgesteld, de zogenaamde "Interchange Fee" (IF). De IF is een vergoeding die door de bank van de handelaar wordt doorbetaald aan de bank die de betaalkaart aan de consument heeft uitgegeven (issuer) (zie Figuur S1).

Figuur S1. Directe kosten gerelateerd aan betaaltransacties met een betaalkaart

Bron: AFTA op basis van Europese Commissie (2016).¹

¹ Europese Commissie. (2016). Antitrust: Regulation on Interchange Fees: Antitrust: Regulation 1 on Interchange Fees.

Een belangrijke ontwikkeling in het betaalverkeer op Aruba is het vervangen van Maestro door Mastercard Debit per 1 juli 2023. De commerciële banken op Aruba zijn als gevolg hiervan overgestapt op het uitgeven van Mastercard Debit of Visa Debit betaalkaarten² aan hun klanten. De AFTA ontving naar aanleiding van deze ontwikkeling signalen dat de overstap gepaard ging met een stijging in de gemiddelde MDR die door de banken op Aruba aan handelaren in rekening wordt gebracht voor het afwikkelen van betaalkaartbetalingen. Mastercard heeft bij de overgang van Maestro naar Mastercard Debit de IF ongeveer verdubbeld. Dit heeft geresulteerd in een stijging van 52% in de gemiddelde MDR die in rekening wordt gebracht bij transacties met een door een bank op Aruba uitgegeven betaalkaart.

De AFTA benadrukt de ernst van de hoge IFs in de specifieke Arubaanse context. De meeste betaalkaarten worden gebruikt voor betalingen door toeristen. Deze betaalkaarten zijn door buitenlandse, veelal Amerikaanse banken uitgegeven. De banken van de Arubaanse handelaren moeten per betaling de hoge IFs betalen aan deze, vaak buitenlandse issuers. De hoge IFs worden door de Arubaanse banken doorberekend in de MDR die zij aan de handelaren in rekening brengen. De handelaren berekenen deze MDR-kosten weer door in de prijzen van al hun producten of diensten. Uiteindelijk betalen dus alle Arubaanse consumenten de rekening van de vergoeding die uiteindelijk aan de (veelal) buitenlandse banken wordt betaald.

De IFs die door de betaalkaartmaatschappijen worden vastgesteld en die van toepassing zijn voor alle banken binnen het betaalkaartstelsel (Multilateral Interchange Fees (MIFs)), hebben bovendien een concurrentiebeperkende werking tussen de banken op Aruba. Dit komt omdat door gezamenlijke toepassing van de MIFs door de banken in feite een bodem wordt gelegd bij de vaststelling van de MDRs; de handelaren op Aruba kunnen niet met hun bank onderhandelen over de hoogte van de IF. De IF vormt vaak het voornaamste onderdeel van de MDR, waarbij de jaarlijkse IF kosten voor de Arubaanse bankensector (de Arubaanse banken die als acquirer optreden) worden geraamd op \$28 miljoen, oftewel Afl. 50 miljoen.

Een deel van deze kosten heeft betrekking op betalingen die plaatsvinden tussen banken op Aruba (acquirers en issuers). Het merendeel (circa 88%) betreft echter overdrachten van Arubaanse acquirers naar buitenlandse issuers. Dit is niet vreemd gelet op de omvang van de toeristische sector op Aruba, maar betekent dus wel dat er aanzienlijke afdrachten plaatsvinden aan banken buiten Aruba.

De IF op Aruba is vele malen hoger dan de IF in landen waar de hoogte van de IF gereguleerd is. Hierbij blijkt uit internationale voorbeelden (de Verenigde Staten, de Europese Unie en Nieuw-Zeeland) dat als gevolg van regulering veel lagere IF's in rekening worden gebracht. Naast het huidige niveau van IFs en de MDRs, zijn er ook andere zorgen met betrekking tot betaalkaartdiensten. Er is een gebrek aan transparantie wat betreft de opbouw van de tarieven voor deze betalingen. Daarnaast gelden er verschillende restricties, waaronder de "Honor All Cards Rule" en de "Non-Discrimination Rule" die door de betaalkaartmaatschappijen worden opgelegd aan handelaren. Deze restricties beletten handelaren om actie te ondernemen om de kosten voor betalingen te verlagen. Op Aruba kunnen consumenten gebruik maken van verschillende alternatieve betaalmethoden, die elk hun eigen kosten hebben. Naast het gebruik van betaalkaarten, kunnen consumenten contant betalen of gebruik maken van diensten zoals Pay.aw en Sentoo. De door de Centrale Bank van Aruba (CBA) beheerde betaalinfrastuctuur I-Pago biedt tevens de technologie om verdere modernisering van het betaalsysteem mogelijk te maken, waardoor nieuwe betaaldiensten beschikbaar kunnen worden gesteld. Ten aanzien van dit punt merkt de AFTA op dat de bestaande alternatieve betaalmethoden op dit moment nog gering van omvang zijn en in de praktijk nog geen of weinig concurrentiedruk uitoefenen op de tarieven voor betaalkaartbetalingen met Mastercard en VISA.

² Vóór de Visa Debit bestond V Pay, het debitcard van Visa. Dit werd niet uitgegeven op Aruba.

Naar aanleiding van dit onderzoek doet de AFTA de volgende aanbevelingen gericht tot de wetgever:

- Introduceer regulering waardoor ook voor Aruba een maximum voor IFs wordt ingesteld. De algemene voorwaarden van de betaalkaartmaatschappijen Mastercard³ en Visa⁴ laten ruimte voor dergelijke regulering. Meerdere landen (waaronder de Verenigde Staten, de landen van de Europese Unie en Nieuw Zeeland) hebben gebruik gemaakt van wetgeving om de maximale hoogte van IFs te reguleren. Dit heeft geleid tot een aanzienlijke daling van de IF.
- Introduceer regulering die de Honor All Cards Rule (HACR) beperkt. Door te verbieden dat handelaren worden verplicht om alle kaarten van een merk te accepteren, ongeacht de hogere kosten, krijgen handelaren meer onderhandelingsmacht en wordt hun vermogen om kosten te beheersen versterkt. Daarnaast draagt dit bij aan verhoogde concurrentie tussen betaalkaartuitgevers.
- Introduceer regulering die de banken op Aruba verplicht om transparantie te verschaffen over de kosten die in rekening worden gebracht aan handelaren. Dit draagt bij aan het versterken van de positie van handelaren en het bevorderen van concurrentie met andere betaalmethoden. AFTA roept de banken op om gezamenlijk te komen tot een periodieke, gestandaardiseerde wijze van rapportage over de kostenstructuur voor handelaren. AFTA stelt voor om hierbij een faciliterende rol te spelen, bij een door de banken te trekken initiatief om een gedragen en werkbare rapportagesystematiek te ontwikkelen.
- Stimuleer de ontwikkeling en uitbouw van alternatieve betaalmethoden. Dit is belangrijk voor concurrentie in de markt voor betaaldiensten. Banken kunnen hierin een belangrijke rol spelen door, bijvoorbeeld, onderling samen te werken en door samen te werken met aanbieders van nieuwe betaaldiensten. Indien blijkt dat er belemmeringen zijn voor deze aanbieders om de markt te betreden, zal de AFTA hiernaar onderzoek doen.

Exclusieve distributieovereenkomsten

Het onderzoek van AFTA van 2024 naar prijzen en de marktstructuur binnen de voedingsmiddelensector op Aruba gaf aanleiding om in 2025 distributieovereenkomsten te onderzoeken. Tijdens het onderzoek van 2024 kwamen aanwijzingen naar voren dat exclusieve distributieovereenkomsten mogelijk invloed hebben op de prijsvorming en concurrentieverhoudingen binnen deze sector. De resultaten van het onderzoek naar exclusieve distributieovereenkomsten zijn bekendgemaakt in oktober 2025. Het onderzoek richtte zich op de aard, omvang en effecten van exclusieve distributieovereenkomsten, met bijzondere aandacht voor hun impact op markttoegang, prijsstelling, parallelimport en concurrentie op Aruba. Voor dit onderzoek heeft de AFTA verschillende onderzoeksmethoden gebruikt, namelijk documentanalyse en

semigestructureerde interviews. Daarnaast zijn informatieverzoeken gestuurd aan ondernemingen om relevante documenten en gegevens, zoals distributieovereenkomsten, te verkrijgen.

Tijdens het onderzoek is de AFTA gestuit op de werking van de Canasta Basico⁵. Hoewel dit onderwerp buiten het oorspronkelijke doel van het onderzoek viel, heeft AFTA besloten hier nader naar te kijken en op basis van haar bevindingen concrete aanbevelingen te doen.

Exclusieve distributie betekent dat een leverancier één of enkele distributeurs het exclusieve recht geeft om bepaalde producten te verkopen in een bepaald gebied of aan een specifieke groep klanten. Zulke afspraken zijn toegestaan, zolang ze de concurrentie niet merkbaar beperken en geen verboden afspraken bevatten, zoals prijsbinding of het verbieden van parallelimport.

³ Mastercard rules (3 June 2025), chapter 8.4 Establishment of Intracountry Interchange and Service Fees'.

⁴ Visa Core Rules and Visa Product and Service Rules' (October 2025), chapter 1.1.1.3. 'Compliance with Laws and Regulation'.

⁵ Een lijst van basisgoederen waarvan de prijzen door de overheid gereguleerd worden om betaalbaarheid voor de consument te waarborgen.

Belangrijkste bevindingen

- **De facto exclusieve distributierelaties**

Hoewel dit onderzoek oorspronkelijk gericht was op exclusieve distributieovereenkomsten, blijkt uit dit onderzoek dat dergelijke schriftelijk vastgelegde overeenkomsten slechts beperkt voorkomen. In de praktijk is veelal sprake van de facto exclusieve distributierelaties, waarbij één distributeur⁶ feitelijk en op structurele basis optreedt als enige aanbieder van een merk of merkproduct op Aruba, zonder dat dit schriftelijk is vastgelegd. De vraag is dan ook of de distributeur in juridische zin jegens de aanbieder een beroep kan doen op deze exclusiviteit. Dat hangt af van de omstandigheden van het geval. Maar hoe dan ook, deze feitelijke exclusiviteit heeft in het algemeen vergelijkbare effecten op markttoegang en concurrentie als formele exclusieve distributieovereenkomsten.
- **Marktstructuur**

De importzijde van de Arubaanse markt wordt gedomineerd door een beperkt aantal distributeurs met de facto exclusieve merkrechten, wat leidt tot een oligopolistische marktstructuur⁷ voor een groot aantal producten. Door gevestigde relaties van distributeurs met merkhouders en de geringe prikkel voor aanbieders om additionele distributeurs aan te stellen gelet op de omvang van markt in Aruba, ervaren nieuwe importeurs/distributeurs hoge toetredingsdrempels.
- **Concurrentie**

Er is sprake van interbrandconcurrentie (tussen merken), maar intrabrandconcurrentie (binnen hetzelfde merk) ontbreekt grotendeels doordat merkhouders typisch exclusief samenwerken met één distributeur, meestal zonder dat hier juridisch afdwingbare en schriftelijk vastgelegde exclusiviteitsafspraken aan ten grondslag liggen. Daarnaast maakt de relatief kleine omvang van de binnenlandse markt het vaak onaantrekkelijk voor importeurs om op merk- of productniveau te concurreren. Op detailhandelsniveau is er sprake van aanzienlijke concurrentie tussen supermarkten, buurtsupermarkten en minimarkten.
- **Parallelimport**

Parallelimport⁸ kan de intrabrandconcurrentie versterken doordat het producten van hetzelfde merk via alternatieve kanalen beschikbaar maakt, buiten het officiële distributienetwerk om. In de praktijk is parallelimport vooral toegankelijk voor grotere supermarkten met voldoende inkoopmacht en logistieke capaciteit. Er zijn aanwijzingen dat ook bepaalde buurtsupermarkten en minimarkten gezamenlijk parallelimport toepassen, maar binnen dit onderzoek kon de frequentie en omvang hiervan niet met zekerheid worden vastgesteld. Op basis van de beschikbare gegevens lijkt het effect van parallelimport op de algehele marktwerking beperkt te zijn.
- **Verticale Integratie**

Veel distributeurs zijn ook actief op detailhandelsniveau. Deze verticale integratie kan mededingingsrisico's opleveren, omdat geïntegreerde distributeurs de prikkel hebben hun eigen verkooppunten te bevoordelen via gunstigere prijzen, betere beschikbaarheid of exclusieve promoties. Daarnaast beschikken zij over commerciële informatie van concurrerende afnemers, wat een strategisch voordeel kan opleveren en toetredingsdrempels verder kan verhogen.
- **Prijsstructuur en perceptie**

Uit gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat grote supermarkten structureel lagere prijzen hanteren dan buurtsupermarkten en minimarkten voor de meeste productcategorieën, ondanks de publieke perceptie dat grote supermarkten duurder zijn.

⁶ Een distributeur importeert en levert producten van merkhouders aan de detailhandel. Vaak krijgt de distributeur daarbij exclusieve rechten voor een bepaald gebied of klantenkring.

⁷ Een oligopolistische markt is een marktformule waarin een beperkt aantal ondernemingen een groot deel van het aanbod bepaalt en bedient.

⁸ Import van originele merkproducten buiten de officiële distributeur om.

- **Mededingingsrechtelijke beoordeling**

De onderzochte distributieovereenkomsten bevatten over het algemeen geen beperkingen van de mededinging zoals verticale prijsbinding, exclusieve afname of beperkingen van parallelimport en zijn daarmee op zichzelf niet in strijd met de Mededingingsverordening. Sinds de inwerkingtreding van de Mededingingsverordening op 1 januari 2024 zijn er bovendien geen aanwijzingen voor (de dreiging met) boycotten, leveringsweigering of andere sancties als reactie op geconstateerde of vermoedens van parallelimport. Wel zijn er signalen dat dergelijke gedragingen vóór die tijd voorkwamen.

- **Canasta Basico**

De Canasta Basico biedt in de huidige vorm onvoldoende bescherming tegen internationale prijsschommelingen en wordt in de praktijk deels omzeild, waardoor het zijn doel, het aanbieden van een aantal basis voedingsmiddelen voor de consument tegen een lage prijs, voorbijschiet. Het instrument is daardoor niet doelmatig en kan zelfs marktverstrend werken. AFTA adviseert daarom het instrument te heroverwegen, zodat vraag en aanbod, ondersteund door gezonde concurrentie, de belangrijkste rol spelen in het waarborgen van de betaalbaarheid van levensmiddelen op Aruba.

Conclusie

Hoewel exclusieve distributieovereenkomsten op zichzelf niet in strijd zijn met de wet, laat dit onderzoek zien dat de combinatie van feitelijke exclusiviteit, beperkte intrabrandconcurrentie, hoge toetredingsdrempels en verticale integratie structurele risico's vormt voor gezonde concurrentie. Parallelimport kan de intrabrandconcurrentie versterken, maar blijft in de praktijk vanwege logistieke en schaalvoordelen vooral toegankelijk voor grotere supermarkten. Op basis van dit onderzoek kan niet worden geconcludeerd dat exclusieve distributieovereenkomsten een verklaring vormen voor de relatief hoge prijzen van levensmiddelen op Aruba. Wel zijn er aanwijzingen dat de veel voorkomende de facto exclusieve distributierelaties, in combinatie met een geringe omvang van parallelimport, hieraan bijdragen, zonder dat noodzakelijkerwijs sprake is van een overtreding van de regels.

De AFTA roept marktpartijen dan ook op om bij haar melding te doen van vermoedens van exclusieve afspraken bij de distributie van levensmiddelen op Aruba en bij door aanbieders of distributeurs afgedwongen beperkingen van parallelimport, met name in markten waar sprake is van een geringe intrabrandconcurrentie. Op basis van deze meldingen kan AFTA dan nader onderzoek doen en zo nodig handhavend optreden.

Containervervoer

Als vervolg op het marktonderzoek van AFTA van 2024 "Onderzoek naar prijzen en marktstructuur in de voedingsmiddelensector op Aruba" heeft de AFTA in 2025 onderzoek gedaan naar containervervoer. Uit het AFTA onderzoek van 2024 bleek dat een groot deel van de voedingsmiddelen (57,2%) uit de Verenigde Staten wordt geïmporteerd, terwijl slechts één containerrederij – King Ocean – deze route rechtstreeks naar Aruba bedient. Marktpartijen gaven aan dat de transportkosten hoog en volatiel zijn, mede door het ontbreken van concurrentie en het feit dat containers leeg terugkeren. De prijzen van containervervoer hebben grote en directe gevolgen voor de prijs van voedingsmiddelen op Aruba.

Het onderzoek heeft als hoofddoel:

- Inzicht verschaffen in de marktstructuur van het containervervoer naar Aruba, met een beschrijving van de verschillende schakels in de keten en de mate van concentratie in elke schakel.
- Analyse bieden van de recente ontwikkelingen in tarieven en concurrentieverhoudingen in de sector, vanuit mededingingsperspectief.
- Nagaan of er aanwijzingen zijn van mededingingsbeperkend gedragingen, zoals misbruik van een economische machtspositie of verboden afspraken (kartels) in de containervervoersector die Aruba bedient. In het tweede kwartaal van 2026 zal de AFTA haar bevindingen rapporteren.

Concentraties

De AFTA heeft geen bevoegdheid om fusies en overnames (hierna: concentraties) inhoudelijk te toetsen op de gevolgen voor concurrentie op Aruba. Wel geldt op grond van de Mededingingsverordening een wettelijke verplichting om concentraties van een bepaalde omvang tijdig bij de AFTA te melden.

Noordlab Center N.V. (Medlab) neemt Laboratorio di Servicio N.V. (LdS) over

Eind 2024 ontving de AFTA een signaal dat Medlab per 21 maart 2024 de LdS zou hebben overgenomen. Voorafgaand aan november 2024 had de AFTA geen formele melding ontvangen van deze mogelijke concentratie. In 2025 heeft de AFTA informatie opgevraagd over deze concentratie bij de betrokken partijen en het UO AZV. Op basis van de ontvangen gegevens en een beperkte analyse is besloten dit signaal eind 2025 af te sluiten en de betrokken partijen hierover te informeren.

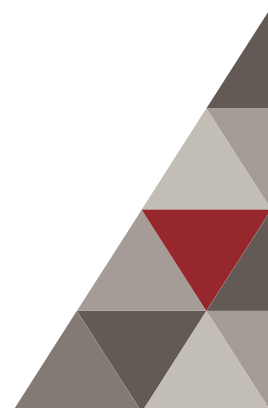
Boogaard Assurantiën N.V. (Boogaard) neemt Seguros Geerman N.V. (Geerman) over

Op 1 juli 2025 ontving de AFTA een melding van een voorgenomen concentratie van Geerman door Boogaard. Beide ondernemingen zijn actief als assurantiebemiddelaars op de Arubaanse markt. Boogaard, onderdeel van de Guardian

Group, biedt diverse verzekeringsdiensten aan particuliere en zakelijke klanten. Geerman verleent eveneens verzekeringsbemiddeling en -advies aan deze klantgroepen. De melding betrof de geplande overname van de klantenportefeuille van Geerman N.V. door Boogaard, met een beoogde overdrachtsdatum van 1 augustus 2025. De AFTA heeft beoordeeld dat de melding tijdig is verricht.

SETAR NV. (SETAR) neemt ITP Caribbean (ITP) over

In mei 2024 vernam de AFTA dat ITP was overgenomen door SETAR. In 2024 en 2025 heeft AFTA onderzoek gedaan naar deze overname. Na het ontvangen van de relevante informatie over de transactie heeft de AFTA de procedure afgesloten.

Advies

Advies op conceptwetgeving regulering betalingsverkeer

Op verzoek van de minister belast met economische zaken heeft de AFTA op 24 juli advies uitgebracht over de concept-Landsverordening toezicht op betaaldienstverleners en de concept-Landsverordening toezicht op aanbieders van betalingssystemen. De AFTA adviseert positief over het voornemen tot invoering van beide concept-Landsverordeningen, met daarbij enkele belangrijke aanbevelingen ter versterking van de marktwerking, consumentenbescherming en rechtszekerheid.

Advies over deurwaarders tarieven

Tijdens het opvragen van offertes bij deurwaarderskantoren kwam de AFTA erachter dat er tariefstructuren worden gehanteerd die afwijken van de tarieven die wettelijk zijn vastgesteld in het Landsbesluit tarieven in burgerlijke zaken (AB 1987 no. 112). De wettelijke tarieven dateren uit de jaren tachtig. De AFTA heeft naar aanleiding van deze constatering de minister van Justitie, Integratie en Openbaar Vervoer en de minister belast met economische zaken geadviseerd om het Landsbesluit tarieven in burgerlijke zaken te actualiseren.

Richtsnoeren boetes

Begin oktober heeft de AFTA beleid gepubliceerd met richtsnoeren voor de toepassing van de bevoegdheden tot het opleggen van een boete, een last onder dwangsom of een bindende aanwijzing. Het beleidsdocument heeft tot doel transparantie, voorspelbaarheid en rechtszekerheid te bieden aan ondernemingen, ondernemersverenigingen en andere belanghebbenden over de wijze waarop de AFTA haar handhavingsbevoegdheden uitoefent bij overtredingen. De richtsnoeren zijn ook bedoeld als intern toetsingskader voor de AFTA bij het nemen van besluiten. Ze dragen bij aan een consistente en evenwichtige toepassing van de handhavingsbevoegdheden.

Het beleidsdocument is gepubliceerd op de website. Het behandelt de volgende onderwerpen:

- het toepassingsgebied van de bevoegdheden
- de procedurele waarborgen
- de oplegging en inning van sancties
- de rechtsbescherming en bezwaar
- transparantie en bekendmaking

Consumentenbescherming

4

Consumentenbescherming

Meldingen

De opbouw van een nieuw toezichtdomein

In 2025 heeft de AFTA de basis gelegd voor bestuursrechtelijk toezicht en handhaving van consumentenrechten. De interne en externe randvoorwaarden om vanuit AFTA collectief consumenten te beschermen zijn gerealiseerd. Dat wil zeggen dat AFTA zich heeft voorbereid om te kunnen optreden als er sprake is van een overtreding van de rechten van een groep consumenten. Er is gewerkt aan:

- Een nieuwe wet waarin toezicht en handhaving van de consumentenrechten is geregeld.
- De opbouw van kennis en expertise over de wettelijke bescherming van Arubaanse consumenten
- De inrichting van processen en procedures om toezicht en handhaving uit te voeren
- ConsuLoket: een laagdrempelig webportaal voor consumenten met informatie, zelfhulpmiddelen en interactie voor consumenten met vragen, meldingen en klachten.
- Vernieuwde AFTA-website met informatie voor bedrijven over consumentenrechten.

De nieuwe wet

Middels de Landsverordening bestuursrechtelijke handhaving consumentenbescherming (AB 2025 no. 20) wordt de AFTA aangewezen als toezichthouder op de naleving van consumentenwetgeving. Aruba krijgt hiermee voor het eerst een bestuursrechtelijk handavingskader op dit terrein. Dit betekent dat de AFTA kan optreden als een bedrijf de rechten van een groep consumenten schendt. De wet is niet bedoeld voor de beslechting van individuele geschillen tussen consumenten en bedrijven. De wet is ontwikkeld vanuit de behoefte om consumenten beter te beschermen en een gelijk speelveld voor ondernemingen te bevorderen. Het is in juni 2025 unaniem aangenomen door de Staten van Aruba. Op 15 maart 2026 treedt deze wet gedeeltelijk in werking. De nieuwe wet specificeert op welke consumentenrechten de AFTA toezicht houdt en het biedt de AFTA een breed instrumentarium. De AFTA kan onder andere onderzoek doen, informatie vorderen, bindende aanwijzingen opleggen, sancties zoals lasten onder dwangsom en bestuurlijke boetes opleggen en openbare waarschuwingen geven. De wet regelt ook dat de AFTA de taak heeft om voorlichting te geven aan het brede publiek. De verantwoordelijkheid die de AFTA krijgt via deze wet is bestuursrechtelijk en beperkt zich tot collectieve handhaving. Dat wil zeggen dat de handavingsbevoegdheden van de AFTA alleen

gelden als er sprake is van een groep waarvan de consumentenrechten zijn geschonden. Bij overtreding van de rechten van een individuele consument heeft de AFTA geen wettelijke bevoegdheid om op te treden. Consumenten kunnen hun individuele klachten niet bij de AFTA melden. Momenteel heeft de SEDECO de verantwoordelijkheid voor de afhandeling van individuele klachten en meldingen.

Kennisopbouw

Bij het opzetten van consumentenbescherming bij de AFTA heeft de Nederlandse Autoriteit Consument & Markt (ACM), dankzij financiering via het Landspakket Aruba, ondersteuning gegeven door hun specialist Bob Boelema beschikbaar te stellen voor twee periodes van drie maanden. De eerste periode was van februari tot april en de tweede van september tot december 2025. De heer Boelema heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan invulling van de randvoorwaarden voor consumentenbescherming vanuit AFTA. Samen met hem is onder andere gewerkt aan een prioriteringskader, beleid en het opbouwen van relevante kennis bij de onderzoekers van de AFTA. De combinatie van theorie en praktijkervaring met consumentenbescherming die de heer Boelema heeft ingebracht heeft de AFTA geholpen om goed voorbereid te kunnen starten met deze nieuwe verantwoordelijkheid.

Naast kennisoverdracht zijn sessies en trainingen georganiseerd om de nodige kennis van consumentenrechten op te bouwen.

Het Consuloket

Met de volledige inwerkingtreding van de nieuwe wet consumentenbescherming zal de ondersteuning voor individuele consumenten die hun recht zoeken worden ingevuld. De AFTA zal een online platform genaamd ConsuLoket in werkingstellen waar consumenten ondersteuning kunnen halen. Het ConsuLoket is een laagdrempelig online platform met drie kernfuncties:

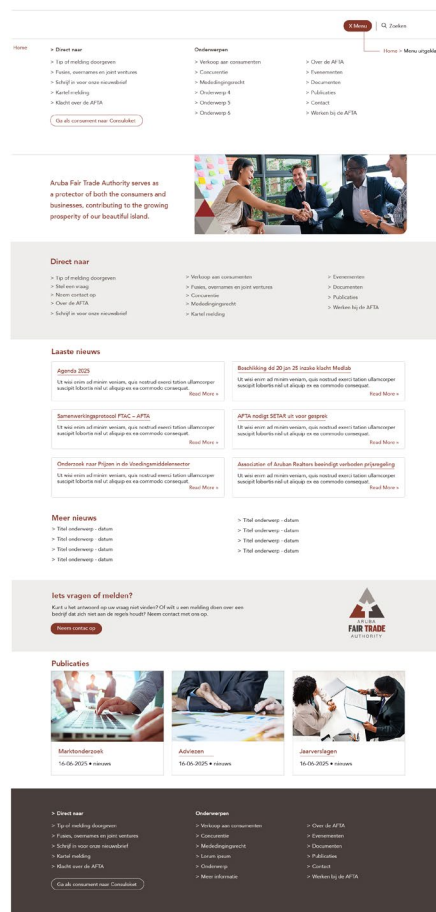
1. Zelfhulp – het halen van informatie. ConsuLoket biedt uitleg over consumentenrechten en plichten in begrijpelijke taal;
2. Melden – het digitaal indienen van vragen, signalen en klachten;
3. Bemiddeling – het aanvragen van bemiddeling. Sommige dossiers kunnen in aanmerking komen voor bemiddeling, waarbij een consulent een actieve rol neemt in de interactie tussen de individuele consument en het desbetreffende bedrijf.

De AFTA is verantwoordelijk voor de oprichting en instandhouding van het online platform ten behoeve van de eerste twee taken. De benodigde bemensing voor de derde kerntaak van het ConsuLoket zal naar verwachting worden ingevuld vanuit de Directie Economische Zaken Handel en Industrie. De verwachting is dat de consulenten in 2026 kunnen starten met de dienstverlening vanuit ConsuLoket.

Vernieuwde AFTA website

In 2025 is tevens gewerkt aan een update van de AFTA-website, waarbij consumentenbescherming een prominente plaats heeft gekregen. Via de website worden bedrijven op toegankelijke wijze geïnformeerd over consumentenrechten, met aandacht voor de verplichtingen van handelaren. De inhoud sluit aan bij het ConsuLoket en geldt als invulling van de voorlichtingstaak van AFTA. Bij de vernieuwing van de AFTA-website is nadrukkelijk aandacht besteed aan begrijpelijkheid, structuur en praktische toepasbaarheid van consumentenrechten.

Rechtszaken

5

Rechtszaken

Bestuursrechtelijke procedure inzake handhavingsverzoek gezondheidszorg

In 2025 was de AFTA betrokken bij een bestuursrechtelijk geschil met een marktpartij actief in de gezondheidszorgsector. Het geschil vond zijn oorsprong in een handhavingsverzoek dat in 2024 bij de AFTA was ingediend. In dit verzoek werd de AFTA verzocht handhavend op te treden tegen bepaalde entiteiten belast met de uitvoering en organisatie van zorg, wegens vermeend misbruik van een economische machtspositie en het bestaan van een mededingingsbeperkende afspraak met betrekking tot de inkoop van zorgdiensten.

Bij beschikking van begin 2025 wees de AFTA dit handhavingsverzoek af. De AFTA concludeerde dat de betrokken entiteit bij het sluiten van overeenkomsten met zorgaanbieders handelde ter uitvoering van een wettelijke taak binnen een op solidariteit gebaseerd zorgstelsel en daarbij niet kwalificeert als onderneming in de zin van de Mededingingsverordening. Om die reden was de Mededingingsverordening niet van toepassing en bestond geen grond voor handhavend optreden door de AFTA.

Tegen deze beschikking werd bezwaar gemaakt. Het bezwaarschrift werd voorgelegd aan de daartoe bevoegde adviescommissie. Na behandeling ter hoorzitting bracht de commissie advies uit, waarna de AFTA een beslissing op bezwaar nam.

In de beslissing op bezwaar werd het bezwaar ongegrond verklaard en de afwijzende beschikking gehandhaafd, met aanvulling van de motivering. De AFTA bevestigde haar standpunt dat de betrokken entiteit bij de uitvoering van haar wettelijke taken geen economische activiteiten verricht en derhalve niet als onderneming kwalificeert in de zin van de Mededingingsverordening. Om die reden zag de AFTA geen aanleiding om handhavend op te treden.

Parallel aan de bezwaarprocedure werd beroep ingesteld bij het Gerecht in eerste aanleg van Aruba wegens een vermeende fictieve weigering om tijdig op het bezwaar te beslissen. Dit beroep

werd later ingetrokken. Vervolgens werd beroep ingesteld tegen de beslissing op bezwaar.

Status per einde 2025

Per einde 2025 was de beroepsprocedure bij het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba aanhangig.

Bestuursrechtelijke procedure inzake informatieverzoek

In 2025 was de AFTA betrokken bij een bestuursrechtelijke beroepsprocedure, aangespannen door een onderneming naar aanleiding van een informatieverzoek van de AFTA in het kader van een marktonderzoek. Dit onderzoek vloeide voort uit een eerder afgerond marktonderzoek waarin signalen waren ontvangen over mogelijke mededingingsbeperkingen in de distributieketen.

Het informatieverzoek was gebaseerd op de toezichtsbevoegdheden van de AFTA en zag onder meer op contractuele, financiële en marktgerelateerde gegevens. De betrokken onderneming maakte bezwaar tegen dit verzoek en stelde zich op het standpunt dat het verzoek onvoldoende was gemotiveerd en disproportioneel.

De AFTA stelde zich op het standpunt dat het informatieverzoek een feitelijke toezichtshandeling betreft en geen beschikking is in de zin van de Landsverordening administratieve rechtspraak (Lar), zodat daartegen geen bezwaar openstaat. Daarbij lichtte de AFTA de wettelijke grondslag en het doel van het verzoek nader toe en verleende zij uitstel voor het aanleveren van informatie.

Desondanks stelde de onderneming beroep in bij het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba tegen het informatieverzoek en de gestelde niet-ontvankelijkheid van het bezwaar. De AFTA diende een verweerschrift in, waarin primair werd aangevoerd dat het Gerecht onbevoegd is, aangezien geen sprake is van een appellabele beschikking. Subsidiair werd gesteld dat het informatieverzoek rechtmatig is, berust op een wettelijke grondslag en evenredig is aan het doel van het onderzoek.

Status per einde 2025

Per einde 2025 was nog geen uitspraak gedaan door het Gerecht in eerste aanleg van Aruba en was de beroepsprocedure nog aanhangig.

Voorlichting

6

Voorlichting

Informatiesessies

In dit verslagjaar heeft de AFTA weer ingezet op publieks- en professionele voorlichting. Verschillende doelgroepen hebben informatie over AFTA en haar werkgebied ontvangen.

Gast college Universiteit van Aruba

Op verzoek van de Universiteit van Aruba heeft de AFTA op 27 februari een gastcollege 'Toegepast mededingingsrecht' verzorgd voor masterstudenten. Voor het vak Bijzonder Bestuursrecht moeten de studenten relevante bestuursrechtelijke rechtsvragen identificeren en het relevante juridische kader vaststellen. Als eindopdracht moeten ze naar aanleiding van een onderzoek de uitkomsten van een juridische analyse in een schriftelijk rapport en een mondelinge presentatie overbrengen. Daarbij moeten ze een juridisch standpunt innemen, toelichten, onderbouwen en verdedigen in een debat. Ten slotte moeten de studenten kritisch reflecteren op de juridische analyse van medestudenten. Een van de thema's die studenten sinds 2024 kunnen kiezen, is mededingingsrecht. Het gastcollege was zodanig opgezet dat studenten kennis konden maken met verschillende juridische vragen uit de praktijk van de AFTA.

Seminar Eerlijke koop

Ter gelegenheid van Wereldconsumentendag organiseerde de AFTA op 14 maart, op locatie van de Universiteit van Aruba, een seminar waarin consumentenbescherming vanuit verschillende invalshoeken werd belicht. Dit seminar vormde de eerste publieksactiviteit die specifiek was gericht op het vergroten van het

bewustzijn rond consumentenrechten. Sprekers uit verschillende vakgebieden, waaronder de advocatuur en bedrijfsverenigingen, werden uitgenodigd om hun inzichten over het onderwerp te delen. Het evenement telde vier sprekers en vijf panelleden. Tijdens dit seminar werd voor het eerst publiekelijk aangekondigd dat AFTA toezicht gaat houden op de bestaande consumentenwetgeving. De rechten van de Arubaanse consument werden toegelicht tijdens dit seminar.

Interview Nieuwe wet consumentenbescherming

Tijdens een radio-uitzending van Hit 94 FM op 15 maart, die volledig in het teken stond van Wereldconsumentendag, heeft de AFTA uitgebreid aandacht besteed aan de nieuwe wet met toezicht- en handhavingsbevoegdheden voor de AFTA. Er is gesproken over de wettelijke bescherming van de Arubaanse consument en hoe de consument zijn recht kan halen op Aruba.

Seminar Aanbestedingen en het verbod op kartels

Op 24 maart heeft de AFTA een seminar gegeven over de concurrentieregels bij inkoop en aanbestedingen. Het seminar was specifiek bedoeld voor ambtenaren die betrokken zijn bij aanbestedingen en inkooptrajecten voor de overheid. De achtendertig (38) deelnemers werden gewezen op de praktische toepassing van

het mededingingsrecht binnen aanbestedings- en inkoopprocessen. Daarbij werd bijzondere aandacht besteed aan nalevingsverplichtingen en risicosignalen, waaronder het herkennen van mogelijke vormen van biedafspraken (bid rigging) en ander mededingingsbeperkend gedrag dat zich kan voordoen bij inkoopprocedures.

Gastcollege Start van een mededingingsautoriteit

Voor studenten van het programma Law and economics heeft de Universiteit Utrecht op 12 mei een interactieve discussie georganiseerd met de AFTA. Tijdens de interactie met de studenten is gesproken over de economie van Aruba, de toepasselijkheid van EU recht op Aruba, de mededingingsverordening van Aruba, de uitdagingen van de AFTA in het eerste jaar, het marktonderzoek naar voedingsmiddelen van 2024 en toekomstige uitdagingen.

Banks under investigation

Tijdens de Foro di Pago Nacional Working Group-sessies van de Centrale Bank van Aruba op 22 en 23 mei heeft de AFTA de keynote-presentatie verzorgd. De presentatie ging voornamelijk over de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de AFTA. Tevens werd het doel van het onderzoek naar betaalkaarttarieven, dat toen liep, toegelicht.

Verdiepingscursus mededingingsrecht

De AFTA heeft van 18 tot en met 23 september een verdiepingscursus mededingingsrecht verzorgd. Dit vierdaagse programma was speciaal georganiseerd voor advocaten die al een basiscursus mededingingsrecht hadden gevolgd. Het programma behandelde onder meer: een overzicht van het mededingingsrecht en de kernbegrippen, het verbod op

mededingingsafspraken, marktafbakening en marktaandeelberekening. Vijftien advocaten van verschillende advocatenkantoren hebben deelgenomen aan deze cursus.

Real Estate den Bario

De AFTA heeft een inhoudelijke bijdrage geleverd aan een initiatief genaamd Real Estate den Bario, waarbij informatiesessies over vastgoed werden georganiseerd in een viertal wijken. De bijdrage van de AFTA bestond uit interactieve presentaties over zowel consumentenbescherming als mededinging, gerelateerd aan de vastgoedsector. De AFTA heeft benadrukt dat het verboden is voor makelaars om afspraken te maken (of voort te zetten) over te hanteren commissies. Cliënten van makelaars werden opgeroepen om te onderhandelen bij het afnemen van diensten van een makelaar. De bijeenkomsten waren op 23, 25, 30 september en op 2 oktober in de Multifunctional Accommodations te Savaneta, Noord, Paradera en Santa Cruz. Dit was voor AFTA een welkome gelegenheid om bewustwording te creëren van consumentenrechten en concurrentieregels. SEDECO (Servicio na Defensa di Consumidor) had ook bij enkele van deze bijeenkomsten een presentatie gehouden, waardoor er ruim aandacht is besteed aan het onderscheid tussen individuele en collectieve consumentenbescherming.

Sessie consumentenbescherming voor toezichthouders

Tijdens de workshop van de Centrale Bank van Aruba voor toezichthouders op 29 oktober 2025 heeft de AFTA een break-outsessie gegeven over consumentenbescherming. De sessie was onderdeel van een breder programma over toezicht en handhaving op Aruba. De doelgroep bestond uit meer dan honderd (100) medewerkers van toezichthoudende instanties en ministeries op Aruba. Dit heeft bijgedragen aan de bekendheid van AFTA en haar nieuwe taak op het gebied van consumentenbescherming.

Rotary Club Aruba

Op 1 november heeft de AFTA de gelegenheid gekregen om zich voor te stellen aan de Rotary Club Aruba. Tijdens deze algemene vergadering van de leden van de Rotary Club heeft de AFTA een presentatie gegeven waarin toelichting is gegeven op de taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden van de AFTA, de werkzaamheden van de afgelopen periode en toekomstige activiteiten. Door de grote hoeveelheid vragen werd het een interactieve presentatie.

Real Estate Summit

Op 22 november heeft de AFTA een bijdrage geleverd aan de Real Estate Summit met de keynotepresentatie. De Real Estate Summit was een evenement voor vastgoedprofessionals, partners en instellingen gerelateerd aan de vastgoedmarkt. Meerdere organisaties, waaronder FIU, Axioma, The Firm, New Leaf Notary, RBC Bank, Romero Architect en The Mentor Academy, hadden de aanwezigen toegesproken. Tijdens de presentatie van de AFTA werden de resultaten van het onderzoek onder de makelaars (paragraaf 5.2) bekendgemaakt.

AFTA in de media

De AFTA doet onder meer marktonderzoeken om in kaart te brengen hoe markten op Aruba werken. De onderzoeken geven inzicht in hoe de concurrentie tussen bedrijven verloopt en welke knelpunten in de Arubaanse economie worden ervaren. De uitkomst van een marktonderzoek wordt vastgelegd in een onderzoeksrapport. De opzet van een onderzoeksrapport is zodanig dat het van toegevoegde waarde moet kunnen zijn voor zowel direct betrokkenen als voor de AFTA. De bedrijven die direct betrokken zijn bij een markt die onderwerp is van onderzoek, hebben baat bij het doornemen van het rapport. Bedrijven kunnen uit het rapport informatie halen waarover ze normaliter niet zouden beschikken. De marktonderzoeken zijn voor AFTA ook van groot belang. De AFTA gebruikt de resultaten van het onderzoek om te bepalen in hoeverre een markt goed functioneert of extra aandacht nodig heeft. De rapporten kunnen ook aanleiding geven voor de AFTA om de wetgever te adviseren nieuwe wetten te introduceren of bestaande wetten te schrappen of aan te passen. De onderzoeksrapporten worden digitaal verzonden naar direct betrokkenen en openbaar gemaakt op de website van de AFTA. In 2025 heeft de AFTA haar communicatiestrategie uitgebreid door niet alleen tekstuele informatie over haar onderzoeken te publiceren, maar ook door videocontent beschikbaar te maken voor het bredere publiek. De meeste onderzoeksrapporten van de AFTA hebben een omvang van meer dan dertig (30) pagina's. De AFTA realiseert zich dat er sprake is van een drempel om deze rapporten volledig te lezen. Het publiceren van de video's over de vastgoedsector en exclusieve distributieovereenkomsten zijn pogingen om deze drempel te verlagen. Het is de bedoeling dat een video aanzet tot het doornemen van het rapport. Een filmpje van drie minuten kan meestal geen goede samenvatting geven van een volledig rapport. Maar het kan wel een aantal onderwerpen benadrukken en de interesse om meer te lezen vergroten.

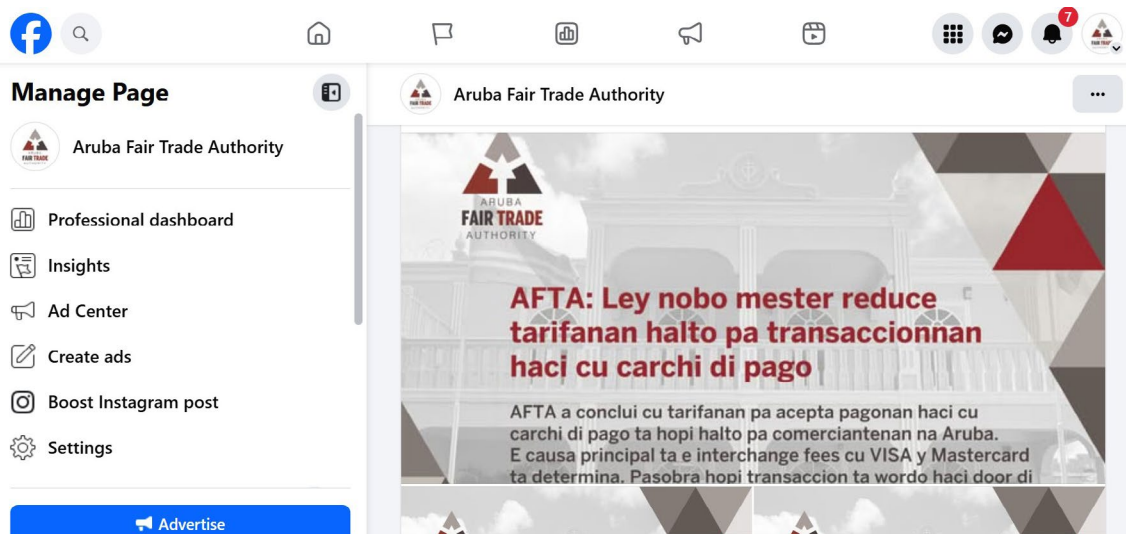
Om een breder bereik onder de Arubaanse gemeenschap te realiseren en de publieke bekendheid van haar activiteiten te vergroten, heeft de AFTA gebruikgemaakt van online communicatiekanalen, waaronder LinkedIn en Facebook.

Website – afta.aw

- Beslissing op bezwaar Noord Medical Center N.V.
- Beschikking dd 20 jan 25 inzake klacht Medlab tegen UOAZV en SZA
- Boogaard is voornemens klantenportefeuille Seguros Geerman over te nemen (concentratie melding)
- Samenwerkingsprotocol RAC- AFTA
- AFTA monitoort naleving bij makelaarskantoren
- Marktonderzoek Exclusieve Distributieovereenkomsten op de Arubaanse markt
- Jaarverklaring 2024
- 6-maandsrapportage 2025
- Landsbesluit grondslagen bestuurlijke handhaving AFTA
- Richtsnoeren bestuurlijke handhaving
- Relatiestatuu
- Beleidsregel Prioriteiten AFTA bij Aanvraag tot Optreden
- Werkwijze Externe Communicatie
- LB Aangewezen personen
- Agenda 2025

Facebook - [arubafairtradeauthority](https://www.facebook.com/arubafairtradeauthority)

- Agenda 2025
- Beschikking dd 20 jan 25 inzake klacht MedLab tegen UOAZV en SZA
- Wereld Consumentendag Evenement Poster
- Wereld Consumentendag Bio van Spreker
- Video opnamen van Wereld Consumentendag
- Repost- Real Estate Den Bario
- AFTA gast bij International Consumer Protection and Enforcement Network
- Rol van een Ombudsman
- Persbericht: Meer parallelimport zal prijzen verlagen
- Video: Meer parallelimport zal prijzen verlagen
- Persbericht: De AFTA blijft makelaarssector monitoren-Consumenten mag onderhandelen over hoogte commissie
- Video: De AFTA blijft makelaarssector monitoren-Consumenten mag onderhandelen over hoogte commissie

LinkedIn - Aruba Fair Trade Authority

- Agenda 2025
- Beschikking dd 20 jan 25 inzake klacht MedLab tegen UOAZV en SZA
- Wereld Consumentendag Evenement Poster
- Wereld Consumentendag Bio van Sprekers
- AFTA gast bij International Consumer Protection and Enforcement Network
- Persbericht en video: Meer parallelimport zal prijzen verlagen
- Persbericht en video: De AFTA blijft makelaarssector monitoren-Consument mag onderhandelen over hoogte commissie

Instagram - AFTA

- Persbericht en video: Meer parallelimport zal prijzen verlagen
- Persbericht en video: De AFTA blijft makelaarssector monitoren-Consument mag onderhandelen over hoogte commissie

Overleg

De AFTA heeft overleg gevoerd met verschillende organisaties en instanties

Overleg met andere autoriteiten

- Autoriteit Consument en Markt van Nederland (ACM)
- Autoriteit Persoonsgegevens van Nederland (AP)
- Fair Trade Authority Curaçao (FTAC)
- Regulatory Authority of Curaçao (RAC)
- Fair Trading Commission Barbados (FTCB)
- Comisión Nacional del Consumidor de Costa Rica
- Icelandic Competition Authority (ICA)
- Competition Authority of New Caledonia
- French Polynesian Competition Authority
- Jersey Competition Regulatory Authority
- Kansspelautoriteit Aruba
- Caribbean Community (CARICOM)

Overleg met andere instanties

- College Aruba financieel toezicht (CAft)
- Bezwaar Adviescommissie LAR (BAcLAR)
- Directie Economische Zaken, Handel en Industrie (DEZHI)
- Vertegenwoordiging van Nederland in Oranjestad, Aruba (VNO)
- Formateurs nieuw kabinet 2025
- Servicio na Defensa di Consumidor (SEDECO)
- Directie Wetgeving en Juridische Zaken (DWJZ)
- Kamer van Koophandel (KvK)
- Consumidor Arubano Solidario (CAS)
- Centrale Bank van Aruba (CBA)
- Ombudsman Aruba
- Fundashon pa Konsumido Curaçao
- Directie Financiën Aruba
- Bureau Interne Diensten (BID)
- Central Audit Department (CAD)
- Ministerie van Economische Zaken - Den Haag

- Juridische kluster directie koninkrijksrelaties
- Water- en Energiebedrijf Aruba N.V. (WEB)
- Minister van Infrastructuur (mr. G. Rene Herde)
- Minister van Justitie, Integratie, Openbaar Vervoer, Energie en Telecommunicatie (mr. Drs. Arthur L. Dowers)
- Minister van Financiën, Economische Zaken en de Primaire Sector (mr. Geoffrey Wever)
- Minister van Algemene Zaken, Cultuur, Milieu en Natuur, minister-president (mr. Mike Eman)
- Parlamento di Aruba (Staten)
- Utilities Aruba N.V.
- N.V. ELMAR
- Dienst Openbare Werken Aruba (DOW)
- Financial Intelligence Unit - Aruba (FIU-Aruba)
- Fundacion Cas pa Comunidad Arubano (FCCA)
- Post Aruba N.V.
- Departamento di Impuesto
- Federacion di Trahadoman di Aruba (FTA)
- Universiteit van Amsterdam
- Geschillencommissie Verzekeringen Curaçao

Bedrijfsvoering

7

Bedrijfsvoering

Formatie

De formatie van de AFTA nam van 2024 naar 2025 toe met twee (2) FTE. Deze toename was bedoeld voor de implementatie van consumentenbescherming met het vooruitzicht op een aanvullende toename van één (1) FTE per 2026. Daarmee heeft de AFTA per 2026 een formatie van drie (3) FTE om vorm te geven aan consumentenbescherming.

In het vierde kwartaal van 2024 startte de AFTA met het wervings- en selectieproces, waardoor twee (2) nieuwe medewerkers (Charlène Wever en Lorraine Tromp) begin januari 2025 in dienst konden treden. Aan het einde van het eerste kwartaal is de AFTA gestart met de werving voor de vacature die nog openstond. In september 2025 is die vacature ingevuld door Valerie Wanga.

Functie	FTE	FTE	FTE	FTE	schaal
	2024	2025	2026	2027	
directeur	1	1	1	1	13
onderzoeker	2	2	1	0	9
senior onderzoeker	2	3,8	5,8	10,8	11
Medewerker management ondersteuning	1	1	1	1	3
Manager bedrijfsvoering	1	1	1	1	7
Totaal formatie	7	8,8	9,8	13,8	

Bezetting per 31 december 2024	
Functie	FTE eind 2024
directeur	1
onderzoeker	0
senior onderzoeker	2,8
medewerker management ondersteuning	1
manager bedrijfsvoering	1
Totaal bezetting	5,8
vacature	1

Leeftijdsoepbouw per 31 december	2024	2025
Tot en met 40	3	4
41 tot en met 45	1,8	3
46 tot en met 50	1	1
51 tot en met 55		1
Totaal	5,8	9

Bezetting per 31 december 2025	
Functie	FTE eind 2025
directeur	1
onderzoeker	1
senior onderzoeker	4,8
medewerker management ondersteuning	1
manager bedrijfsvoering	1
Totaal bezetting	8,8

Bezetting per 31 december	2024	2025
Mannen	2	2
Vrouwen	3,8	6,8
Totaal	5,8	8,8

Ziekteverzuim percentage	2024	2025
	1,7%	1,7%

Cursussen

Het personeel heeft meerdere trainingen, cursussen en workshops gevolgd.

- Basis training mededingingsrecht - Fair Trade Authority Curaçao
- Industriële Organisatie - Autoriteit Consument en Markt
- Training mededingingseconomie - Autoriteit Consument en Markt
- Strategic Management - Erasmus Consulting & Training
- HRM 2 - Erasmus Consulting & Training
- Finance in a new world transformed by data - Universiteit van Aruba
- Competition Economics - Barcelona School of Economics
- Gesprekstechnieken, interviews en verhoren - Lindenbaum
- Inleiding bestuursrecht voor bestuursorganen – Universiteit van Aruba
- Workshop Misbruik Machtspositie – International Competition Network
- CRESSE – OECD Executive Program - Competition and Regulation European Summer School
- International Competition Network Annual Conference 2025 - ICN
- Landsverordening en Code Corporate Governance – Themis Institute
- Effectief gebruik van de beoordelingstool Code Corporate Governance Aruba - Implementatieteam corpgov.aw, Galan Groep
- Basis training consumentenrecht - Autoriteit Consument & Markt
- Stage Directie Consumenten & Directie Mededinging – Autoriteit Consument & Markt
- Workshop on Introduction to Competition Law Enforcement for new staf – Indecopi
- ICPEN Annual High-level Meeting & Conference – International Consumer Protection and Enforcement Network
- Fundamentals of Accounting & Finance - Erasmus Consulting & Training
- Good Corporate Governance met de ISO 37000 – Galan Group
- Cursus Consumentenkoop en Algemene Voorwaarden – Universiteit van Aruba
- Verdieping mededingingsrecht – W. Geursen
- Mapping and Improving Enforcement Workflows in Consumer Protection – ICPEN
- Competition Law for Legal Practice – Concurrius
- Masterclass voor Arubaanse toezichthouders - Centrale Bank van Aruba
- Workshop snelle interventies - Autoriteit Consument & Markt
- Foro di Pago Nacional Conference – Centrale Bank van Aruba

Facilitair

Om het groeiende team van de AFTA te accommoderen, zijn aanpassingen aan het interieur van het gebouw doorgevoerd om aanvullende werkruimte te creëren. Op twee plekken zijn twee kleinere ruimtes samengevoegd om de inrichting van vier extra werkplekken mogelijk te maken. De archiefkamer is omgezet naar lunchruimte. Daarnaast heeft de AFTA de beveiliging van het gebouw verbeterd door een moderne beveiligingssysteem te installeren. De deuren zijn voorzien van sloten die automatisch sluiten bij het dichtdoen van een deur. Hierdoor kan geen enkele ruimte van buiten worden betreden zonder toegangscode. Medewerkers kunnen met een unieke code of een geprogrammeerde kaart toegang krijgen tot de ruimtes die ze mogen betreden. Het systeem voorziet in registratie van de toegang tot de ruimtes. Omdat de AFTA werkt met gevoelige informatie, is het van belang dat toegang kan worden nagevolgd. In combinatie met het geïnstalleerde camerasysteem zorgt dit voor een veilige werkomgeving.

Financiële verantwoording

8

Financiële verantwoording

Financieel verslag 2025

Aruba Fair Trade Authority

8.1.1 Balans per 31 december 2025

Activa	31-12- 2025	31-12- 2024
(in Arubaanse florins)		
Materiële vaste activa		
Inventaris	81,890	88,967
Bedrijfsmiddelen	<u>61,646</u>	<u>52,526</u>
	143,536	141,493
Vorderingen		
Waarborgsommen	25,450	25,350
Vooruitbetaalde posten	0	194,604
Overige vorderingen	<u>2,195</u>	<u>3,696</u>
	27,645	223,650
Liquide middelen		
Caribbean Mercantile Bank N.V.	415,642	218,873
	<u>586,823</u>	<u>584,016</u>

Aruba Fair Trade Authority

8.1.1 Balans per 31 december 2025

Passiva	31-12- 2025	31-12- 2024
(in Arubaanse florins)		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	149,751	0
Resultaat boekjaar	<u>-14,745</u>	<u>149,751</u>
	135,006	149,751
Kortlopende schulden		
Rekeningen-courant	338,337	338,337
Crediteuren	21,447	37,664
Belastingen & Sociale lasten	41,025	26,397
Overige schulden	<u>51,008</u>	<u>31,867</u>
	451,817	434,265
	<u>586,823</u>	<u>584,016</u>

Aruba Fair Trade Authority**8.1.2 Staat van baten en lasten 2025**

	2025	%	2024	%
<i>(In Arubaanse florins)</i>				
Baten				
Overheidsbijdragen	2,321,564	100.0%	1,845,250	100.0%
Lasten				
Personeelskosten	1,423,010	61.3%	953,105	51.7%
Huisvestingskosten	440,291	19.0%	318,554	17.3%
Kantoorkosten	95,835	4.1%	94,471	5.1%
Algemene kosten	334,496	14.4%	302,613	16.4%
Totaal kosten	2,293,633	98.8%	1,668,744	90.4%
Resultaat voor afschrijving	27,931	1.2%	176,506	9.6%
Afschrijvingskosten	42,676	1.8%	26,755	1.4%
Resultaat boekjaar voor toevoeging	-14,745	-0.6%	149,751	8.1%
Toevoeging eigen vermogen	-14,745	-0.6%	149,751	8.1%

8.1.3 Toelichting op de jaarrekening**Algemene toelichting****Oprichting**

De AFTA is als zelfstandig bestuursorgaan met rechtspersoonlijkheid belast met de uitvoering van de Mededingingsverordening (AB 2020 no. 103) welke gefaseerd inwerking is getreden:

- Met het Landsbesluit van 12 november 2020 no. 1, (AB 2020 no. 173), houdende de inwerkingtreding van artikel 7.2 van de Mededingingsverordening (AB 2020 no. 103) (gedeeltelijke inwerkingtreding) is artikel 7.2 van de Mededingingsverordening in werking getreden met ingang van 1 december 2020;
- Met het inwerkingtredingsbesluit AB 2023 no. 16, zijn de artikelen van 4.1 (instelling AFTA), 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7 en 4.15 van de Mededingingsverordening (AB 2020 no.103) in werking getreden met ingang van 1 mei 2023;
- Met het inwerkingtredingsbesluit AB 2023 no. 51, zijn de artikelen van 1.1 tot met 3.2, 4.8 tot en met 4.13, en 4.16 tot en met 7.1 van de Mededingingsverordening in werking treden met ingang van 1 januari 2024.

Missie

De missie van de AFTA is: 'Markten laten werken ten behoeve van consumenten en bedrijven op Aruba'. De AFTA ziet als onafhankelijke autoriteit op Aruba toe op vrije onvervalste concurrentie.

Doelstelling

De AFTA is de onafhankelijke toezichhouder op eerlijke concurrentie. De in juli 2025 door het parlement aangenomen Landsverordening bestuurlijke handhaving consumentenbescherming geeft de AFTA de verantwoordelijkheid voor collectieve consumentenbescherming. Deze wet zal op 15 maart 2026 in werking treden. De AFTA zorgt ervoor dat markten eerlijk functioneren en dat bedrijven zich aan de regels houden. Zo draagt de AFTA bij aan een gezonde economie waarin consumenten en bedrijven kunnen vertrouwen op transparantie, keuzevrijheid en eerlijke concurrentie.

Continuïteit

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de AFTA.

Stelselwijzigingen

Met ingang van 1 januari 2024 wordt de jaarrekening opgesteld volgens in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor waardering van de activa en de passiva en methoden van resultaatbepaling. De stelselwijziging biedt de gebruiker van de jaarrekening een beter inzicht. De stelselwijziging is retrospectief toegepast. Deze wijziging heeft echter niet geleid tot aanpassingen in de waardering van activa & schulden, waardoor er geen aanpassingen zijn gedaan in de waardering per 31 december 2024 en 31 december 2023.

Algemene grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de onderneming haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in Arubaanse florins (Afl.); dit is zowel de functionele als de presentatievaluta.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op de transactiedatum. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiele vaste activa

Materiele vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzonder waardeverminderingen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden, betreffen schulden die binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist en worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde. Op onderlinge schuldverhoudingen met Land Aruba wordt geen rente in rekening gebracht.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de ontvangen overheidsbijdragen en de kosten en andere lasten over het jaar.

Lasten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen.

Lonen, salarissen en sociale lasten

De aan het personeel verschuldigde beloningen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Pensioenpremies

AFTA heeft de pensioenregeling verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Afschrijvingen op materiele vaste activa

Materiele vaste activa wordt vanaf het moment dat het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik afgeschreven over de geschatte economische levensduur/verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur, rekening houdend met de eventuele restwaarde van de individuele activa. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting.

Belastingen

Op grond van artikel 1 van de Landsverordening winstbelasting wordt winstbelasting geheven over de winst (opbrengsten minus kosten) die wordt behaald uit de activiteiten van vennootschappen, verenigingen, en stichtingen. AFTA is echter een zelfstandig bestuursorgaan dat toezicht houdt op de naleving van de Mededingingsverordening en verricht dus geen commerciële activiteiten. Zij ontvangt haar budget rechtstreeks uit overheidsmiddelen en mag, indien er middelen overblijven, een bepaald percentage reserveren voor het volgende jaar. AFTA genereert dus geen winst in de zin van de Landsverordening winstbelasting. Bovendien is het eigen vermogen- de cumulatie van het ingehouden budget, op zichzelf geen belastbare post, omdat het een statische balanspost betreft en niet het resultaat van een bedrijfsuitoefening. Met andere woorden: AFTA is geen winstbelasting verschuldigd over haar middelen of eigen vermogen, omdat zij als bestuursorgaan geen commerciële activiteiten ontplooit.

Overheidsbijdragen

Overheidsbijdragen worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Aruba Fair Trade Authority**8.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2025***(In Arubaanse florins)***Materiële vaste activa**

	Inventaris	Bedrijfs- middelen	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2023	93,388	11,209	104,597
Investerings 2024	14,413	49,238	63,651
Afschrijvingen 2024	18,834	7,921	26,755
Aanschafwaarde	110,690	61,313	172,003
Cumulatieve afschrijvingen	21,723	8,787	30,510
Boekwaarde per 31 december 2024	<u>88,967</u>	<u>52,526</u>	<u>141,493</u>
Investerings 2025	14,349	30,370	44,719
Afschrijvingen 2025	21,426	21,250	42,676
Aanschafwaarde	125,039	91,683	216,722
Cumulatieve afschrijvingen	43,149	30,037	73,186
Boekwaarde per 31 december 2025	<u>81,890</u>	<u>61,646</u>	<u>143,536</u>

De AFTA past afschrijvingspercentage toe van:

- op inventaris 20% (2024: 20%) en een restwaarde van 10%

- op bedrijfsmiddelen 20% en 33% (2024: 20% en 33%) en een restwaarde van 10% en 0%

Waarborgsommen

De deposito's zijn gestort ten gunste van de navolgende bedrijven:

	31-12-2025	31-12-2024
Fundacion Cas Pa Comunidad Arubano F.C.C.A.	24,584	24,584
Ecotech Aruba N.V.	136	136
N.V. Elmar	500	500
WEB Aruba N.V.	130	130
348 Suites B.V.	101	0
	<u>25,450</u>	<u>25,350</u>

Waarborgsommen betreffen deposito's voor huur en water- en elektra voorzieningen.

De verwachte looptijd voor deze waarborgsommen is langer dan 1 jaar.

Aruba Fair Trade Authority**8.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2025***(In Arubaanse florins)***Vooruitbetaalde posten**

	31-12-2025	31-12-2024
Reis en verblijfskosten	0	29,986
Deskundig advieskosten	0	53,035
Bewakingsdiensten	0	59,500
Opleiding & cursusgeld	0	14,734
Huisvesingsartikelen	0	28,454
Kantoor meubilair	0	2,215
Verzekeringskosten	0	1,262
Overigen	0	5,418
	<u>0</u>	<u>194,604</u>

Dit betreffen uitgaven/bestedingen ten laste van opvolgende boekjaren.

Overige vorderingen

	31-12-2025	31-12-2024
Overigen	2,195	3,696

Het betreft een vordering op voorgeschoten reiskosten.

Liquide middelen

	31-12-2025	31-12-2024
Caribbean Mercantile Bank N.V.	415,642	218,873

De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

	31-12-2025	31-12-2024
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	149,751	0
Resultaat boekjaar	-14,745	149,751
Stand per 31 december	<u>135,006</u>	<u>149,751</u>

Rekeningen-courant

	31-12-2025	31-12-2024
Rekening-courant Land Aruba		
Openingsbalans	338,337	468,494
Afrekening	0	-130,157
Stand per jaareinde	<u>338,337</u>	<u>338,337</u>

De AFTA heeft in 2024 na afstemming met directie Financiën een verzoek gedaan aan de minister belast met economische zaken om de rekening-courant met Land Aruba verspreid te verrekenen over een periode van maximaal vier jaar. De AFTA zal in de jaren 2026 - 2028 tussen de 1,1 en 2,3 ton per jaar verrekenen.

Aruba Fair Trade Authority**8.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2025***(In Arubaanse florins)***Belastingen & Sociale lasten**

	31-12-2025	31-12-2024
Loonbelasting	13,123	7,576
AOV/AWW premies	7,147	5,981
AZV premies	5,275	4,459
SVB premies	334	257
Pensioen premies	15,146	8,124
	<u>41,025</u>	<u>26,397</u>

Overige schulden

	31-12-2025	31-12-2024
CATC	5,476	6,299
Reservering vakantiegeld	34,612	25,568
Hunter Security	10,920	0
	<u>51,008</u>	<u>31,867</u>

Verplichtingen

De onderneming heeft een huurcontract afgesloten voor de huur van het pand op de locatie Oranjestad 28 te Aruba. De huurverplichting bedraagt Afl 147,504 per jaar. Het huurcontract loopt van 1 december 2023 tot en met 30 november 2028.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Binnen één jaar	147,504
Tussen één en vijf jaar	282,716

Aruba Fair Trade Authority**8.1.5 Toelichting op de staat van baten en lasten 2025***(in Arubaanse florins)*

	2025	2024
Overheidsbijdragen		
Financiële middelen	2,321,564	1,845,250

Conform de Mededingingsverordening (AB2020 nr. 103), Artikel 4.15 lid 1 worden de financiële middelen tot dekking van de uitgaven van de AFTA verkregen uit de algemene middelen van het Land.

Jaarlijks wordt een basisberaming ingediend.

In de afgekondigde landsbegroting voor het dienstjaar 2025 is ten behoeve van de implementatie van de Aruba Fair Trade Authority (AFTA) een bedrag opgenomen van Afl 2,321,564.

Personeelskosten

Salarissen	1,057,202	718,669
Toeslag premies AOV/AWW	69,690	48,624
Premie SVB	3,523	3,681
Toeslag premies AZV	63,237	45,359
Pensioenpremies	111,317	71,876
Onkostenvergoedingen	17,900	12,600
Cessantia verzekering	360	0
Ziektekosten	6,000	3,803
Opleidingen/cursussen	75,806	16,927
Uniformen	420	3,015
Overige personeelskosten	17,556	28,551
	<u>1,423,010</u>	<u>953,105</u>

De bezetting van AFTA bedroeg aan het eind van 2025 9 fte en aan het eind van 2024 6 fte.

De bestuursleden M. Snoep en M. Visser, hebben vanaf het begin van hun benoeming in 2023 afgezien van het ontvangen van een vergoeding. De gelden die waren begroot onder post '4101 vergoedingen e.d.' zijn aangewend ter dekking van kosten die samenhangen met de uitoefening van de bestuursfunctie, zoals reis- en verblijfkosten.

Aruba Fair Trade Authority**8.1.5 Toelichting op de staat van baten en lasten 2025***(in Arubaanse florins)*

	2025	2024
Huisvestingskosten		
Huur	147,504	147,504
Reparatie/onderhoud gebouwen	457	425
Elektra	22,865	37,471
Water	1,788	1,342
Schoonmaakkosten	1,490	29,388
Beveiliging	119,220	64,811
Overige huisvestingskosten	146,968	37,613
	<u>440,291</u>	<u>318,554</u>
Kantoorkosten		
Telefoonkosten	28,539	27,248
Porti	2,516	680
Kantoorbenodigdheden	30,138	40,852
Overige kantoorkosten	34,642	25,691
	<u>95,835</u>	<u>94,471</u>
Algemene kosten		
Advies & accountantskosten	155,633	106,734
Verzekeringen	4,648	2,710
Reis- en verblijfskosten	145,863	118,712
Voorlichtingskosten	20,238	56,502
Bankkosten	3,740	1,822
Contributies en abonnementen	1,200	1,968
Overige algemene kosten	3,175	14,165
	<u>334,496</u>	<u>302,613</u>
Afschrijvingskosten		
Inventaris	21,426	18,834
Bedrijfsmiddelen	21,250	7,921
	<u>42,676</u>	<u>26,755</u>

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Grant Thornton Aruba
L.G. Smith Boulevard 62
Oranjestad
Aruba
T +297 522 1647

Onze referentie: 130260/ A-33933

Aan de directie en raad van bestuur van de Aruba Fair Trade Authority

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Aruba Fair Trade Authority ("AFTA") per 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor waardering van de activa en passiva en methoden van resultaatbepaling.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de jaarrekening van de Aruba Fair Trade Authority te Aruba gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2025;
2. de staat van baten en lasten 2025; en
3. de toelichting op de jaarrekening met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor waardering van de activa en passiva en methoden van resultaatbepaling.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met internationaal algemeen aanvaarde controlestandaarden. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Aruba Fair Trade Authority zoals vereist in de International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- Voorwoord bestuur;
- Inleiding;
- Over de AFTA;
- Toezicht;
- Consumentenbescherming;
- Rechtszaken;
- Voorlichting;
- Bedrijfsvoering.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekening controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in standaard 720 (de International Standard on Auditing 720 – ISA 720). Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de overige gegevens.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van bestuur voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor waardering van de activa en passiva en methoden van resultaatbepaling, en voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de AFTA in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit uit te voeren. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de AFTA te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de AFTA haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de AFTA.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen

absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van onregelmatigheden, waaronder fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de internationaal algemeen aanvaarde controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de AFTA;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaet zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Aruba, 26 maart 2026
Grant Thornton Aruba

Origineel getekend door Chantal N. Loefstop